

## II

(Atti adottati skond it-Trattati tal-KE/Euratom li l-pubblikazzjoni tagħhom mhijiex obbligatorja)

## DEĊIŻJONIJIET

## KUMMISSJONI

## DEĊIŻJONI TAL-KUMMISSJONI

ta' l-10 ta' Mejju 2007

**Dwar l-ghajjnuna mill-istat C 2/06 (ex N 405/05) li l-Greċja qed tippjana li tagħti fir-rigward ta' l-iskema ta' irtirar volontarju kmieni ta' l-OTE**

(notifikata taht id-dokument numru C(2007) 1436)

(Il-verżjoni Griega biss hija awtentika)

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

(2008/722/KE)

IL-KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ,

Wara li kkunsidrat it-Trattat li jstabilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-ewwel subparagrafu ta' l-Artikolu 88(2) tiegħu,

Wara li kkunsidrat il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 62(1)(a) tiegħu,

Wara li sejhet lill-partijiet interessati biex jipprezentaw il-kummenti tagħhom għal id-dispożizzjoni(jiet) <sup>(1)</sup> u wara li kkunsidrat dawk il-kummenti,

Billi:

## I. PROĊEDURA

(1) B'ittra reġistrata fil-11 ta' Awwissu 2005, l-awtoritajiet Griegi nnotifikaw il-kontribuzzjoni finanzjarja pplanata ta' l-Istat Grieg għall-iskema ta' rtirar volontarju kmieni offruta mill-OTE lil ċerti kategoriji ta' l-impjegati tagħha.

(2) B'ittra tat-23 ta' Settembru 2005, il-Kummissjoni talbet informazzjoni addizzjonali rigward il-miżura nnotifikata. Wara li talbu u ngħataw estensjoni, l-awtoritajiet Griegi ipprezentaw aktar informazzjoni b'ittra reġistrata mill-Kummissjoni fid-9 ta' Novembru 2005. Fit-22 ta'

Diċembru 2005, l-awtoritajiet Griegi ssupplimentaw ir-risposta tagħhom msemmija hawn fuq b'informazzjoni addizzjonali.

(3) B'ittra datata t-8 ta' Frar 2006, il-Kummissjoni informat lill-Greċja li hija ddecidiet li tibda l-proċedura fl-Artikolu 88(2) tat-Trattat KE rigward il-miżura in kwistjoni u talbet biex tinghata informazzjoni dwar numru ta' kwistjonijiet.

(4) Id-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex tibda l-proċedura kienet ippubblikata f'Il-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea <sup>(2)</sup>. Il-Kummissjoni sejhet lill-partijiet interessati biex jipprezentaw il-kummenti tagħhom.

(5) Fit-3 ta' Mejju 2006, il-Greċja pprezentat il-kummenti tagħha kif ukoll l-informazzjoni mitluba mid-deċiżjoni msemmija hawn fuq. Aktar informazzjoni kienet ipprezentata fl-14 ta' Lulju 2006, fit-2 ta' Awwissu 2006 u fit-3, fil-5, fis-6 u fid-9 ta' Ottubru 2006.

(6) Fil-31 ta' Lulju 2006, il-Kummissjoni rċeviet kummenti minn wahda mill-partijiet interessati li talbet l-anonimità u għaddiethom lill-Greċja, li ngħatat l-opportunità li tirrispondi.

<sup>(1)</sup> ĠU C 151, 29.6.2006, p. 2

<sup>(2)</sup> Idem.

- (7) Fit-18 ta' Ottubru 2006, il-Greċja ppreżentat ir-risposta tagħha għall-kummenti ppreżentati mill-parti interessata msemmija hawn fuq. Bil-kunsens tal-Greċja, il-Kummissjoni għaddiet l-imsemmija risposta lill-parti interessata.

## II. DESKRIZZJONI FID-DETTALL TA' L-GĦAJNUNA

### 1. Il-benefiċjarju

- (8) L-Organizzazzjoni Griega tat-Telekomunikazzjoni (OTE) giet stabbilita fl-1949, u hija kumpanija kummerċjali pubblika elenkata fil-Borża ta' Atena u fil-boroż ta' New York (NYSE) u ta' Londra (LSE).
- (9) Qabel il-liberalizzazzjoni shiha tas-suq Grieg tat-telekomunikazzjoni fl-1 ta' Jannar 2001, l-OTE kienet l-unika fornitriċi ta' servizzi telefoniċi fissi tal-vuċi u netwerks ta' telekomunikazzjoni fil-Greċja, inklużi servizzi ta' komunikazzjoni lokali, għal distanza twila u internazzjonali. Illum, l-OTE hija preżenti kwazi fis-setturi kollha tas-suq usa' tal-komunikazzjoni elettronika (komunikazzjoni fissa, ċellulari, Internet, marittima u satellitari) kemm bhala operatriċi tan-netwerk kif ukoll bhala fornitriċi tas-servizz.
- (10) Wara l-liberalizzazzjoni shiha f'Jannar 2001 segwita bidhul fis-suq ta' operaturi ta' komunikazzjonijiet elettro-niċi alternattivi, is-sehem fis-suq ta' l-OTE għal telefonati bil-vuċi (fissi), waqa' gradwalment minn 94 % fl-2002 għal 73 % fl-aħhar ta' l-2005<sup>(3)</sup>. Bl-istess mod, it-tnaqqis fis-sehem mis-suq kif ukoll it-tendenzi teknoloġiċi usa', bhas-sostituzzjoni minn telefonija fissa għal dik ċellulari, wasslu wkoll għat-tnaqqis tad-dhul fiss ta' l-OTE minn madwar EUR 3.4 biljun fl-2001 għal madwar EUR 2.6 biljun fl-2005. It-tnaqqis fid-dhul ma kienx akkumpanjat bi tnaqqis fl-ispejjeż operattivi u l-kumpanija fl-2004 rreġistrat għall-ewwel darba fl-istorja tagħha telf operattiv nett. Minkejja dan ta' hawn fuq, l-OTE llum tibqa' l-operatriċi ewlenija fil-forniment ta' servizzi telefoniċi fissi tal-vuċi u tgawdi sitwazzjoni kwazi monopolistika bhala l-unika fornitriċi ta' aċċess għal netwerk fis-suq tat-telefonija fissa<sup>(4)</sup>.

<sup>(3)</sup> Skond ir-Rapport Annwali OTE 2005, li jinsab fuq [http://www.ote.gr/english/investorrelations/Files/OteAnnualReport05English\\_Final.pdf](http://www.ote.gr/english/investorrelations/Files/OteAnnualReport05English_Final.pdf)

<sup>(4)</sup> Skond l-aħhar "Rapport ta' Implimentazzjoni" tal-Kummissjoni, "f'Settembru 2005 kien hemm 24 operatur tat-telefonija tal-vuċi fissi pubbliċi awtorizzati li 13 minnhom kienu qed joffru kummerċjalment servizzi ta' telefonija tal-vuċi fissi fuq netwerk mikri jew tagħhom stess. Dawn jinkludu lill-operatur uffiċjali iżda ma jinkludux lil operaturi li qed jaġixxu bhala bejjiegħa mill-ġdid jew fornituri ta' servizzi mhallsin minn qabel. Għalkemm l-operatur uffiċjali għadu b'sahħtu fis-suq tas-sejhiet fissi, kien hemm xi progress sinifikanti lejn aktar kompetizzjoni, rifless fil-fatt li s-sehem fis-suq tad-dhul tal-bejgħ bl-impnut ta' l-operatur uffiċjali waqa' minn 85 % f'Diċembru 2003 għal 76 % f'Diċembru 2004, waqt li kien hemm tliet operaturi addizzjonali oħrajn li, flimkien ma' l-operatur uffiċjali, kienu jammontaw għal 90 % tas-suq" ara "Anness għall-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill, lill-Parlament Ewropew, lill-Kumitat Ewropew Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regjuni, Ir-Regolazzjoni u s-Swieq tal-Komunikazzjoni Elettronika Ewropea 2005 (il-11-il Rapport)" COM(2006)68 finali, f'paġna 120, [http://ec.europa.eu/information\\_society/policy/ecomms/doc/implementation\\_enforcement/annualreports/11threport/sec\\_2006\\_193-vol1.pdf](http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/doc/implementation_enforcement/annualreports/11threport/sec_2006_193-vol1.pdf)

- (11) Fil-Greċja, il-liberalizzazzjoni tas-suq tal-komunikazzjoni elettronika (sa mill-1 ta' Jannar 2001) ma kienx akkumpanjat bi privatizzazzjoni shiha ta' l-OTE. Fiż-żmien tan-notifika, l-Istat Grieg kellu 38 % tal-kapital azzjonarju tal-kumpanija, filwaqt li l-kapital rimanenti kien jappartjeni għal investituri istituzzjonali Griegi (12 %), investituri internazzjonali (29 %), il-Hellenic Exchangeable Finance S.C.A. (11 %) u l-pubbliku ġenerali (10 %). F'Awwiisu 2005, permezz ta' tranżazzjoni ta' bonds skambjabbli, il-Hellenic Exchangeable Finance bieghet lill-Istat Grieg sehem ta' 10 % f'OTE biex naqqset is-sehem tagħha fiha għal 38,7 %.

- (12) Madankollu, irrispettivament mil-liberalizzazzjoni shiha tas-suq u l-privatizzazzjoni parzjali tiegħu, l-OTE baqgħet soġġetta għal-liġijiet u l-ftehim tat-*trade unions* adottati qabel il-liberalizzazzjoni. Bhala riżultat il-qafas legali applikabbli għall-OTE għandu diversi aspetti partikolari meta mqabbel mar-reġim tal-liġi komuni applikabbli għall-kompetituri tagħha. B'mod partikolari, (i) l-impjegati ta' l-OTE jgawdu *de facto* minn status permanenti<sup>(5)</sup>, u (ii) l-OTE tiffaċċja spejjeż tax-xogħol addizzjonali (jiġifieri kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali ta' min ihaddem u ta' l-impjegati oġhla, salarji oġhla għal impjegati inqas kwalifikati u hlasijiet ta' kumpens miżjudin fil-każ ta' rtirar). L-aspetti ewlenin tar-reġim tal-liġi tax-xogħol applikabbli għall-OTE huma mnizzlin hawn isfel fpunti 13 sa 18.

### 2. Reġim tal-liġi tax-xogħol applikabbli għall-OTE

- (13) Sa issa, l-OTE tibqa' soġġetta għal numru ta' liġijiet speċifiċi u "ftehim kollettivi ta' impjieg" li kienu adottati qabel il-liberalizzazzjoni fl-2001 u li jidderogaw mil-leġislazzjoni tax-xogħol preżenti applikabbli għal kumpaniji pubbliċi oħrajn fil-Greċja. B'mod partikolari, l-obbligi ta' l-OTE lejn l-impjegati tagħha huma rregolati minn (a) il-liġi Griega dwar l-impjieg, (b) "Ftehimiet Kollettivi ta' l-Impjieg" negozjati bejn l-OTE u l-*union* ta' l-impjegati ("OME-OTE"), l-aktar qabel ma kien liberalizzat is-suq, u (ċ) l-istatut ġenerali dwar l-impjieg (SGI) ta' l-OTE.
- (14) Il-leġislazzjoni tax-xogħol applikabbli għall-OTE għandha diversi karatteristiċi partikolari meta mqabbla mar-reġim tal-liġi komuni.

<sup>(5)</sup> Is-sigurtà li jgawdu l-impjegati ta' l-OTE ġeja mill-Artikolu 2(2)b tal-Liġi Nru 2257/94, li tirratifika l-istatut ġenerali dwar l-impjieg ta' l-OTE. Skond l-Artikoli 2 u 17 ta' l-istatut, l-OTE ma tistax tittermina unilaterament kuntratt ta' impjieg. Dan jimplika li l-OTE ma tistax topera liberament fis-suq billi tagħzel l-impjegati li għandhom iħallu u billi tisforzohom unilaterament biex jitolqu wara li toffrihom kumpens legali bhala tpaċija.

- (15) L-ewwelnett, l-impjegati kollha tagħha jgawdu status kwazi permanenti *de facto*. Skond l-Artikoli 2 u 17 tas-SĠI, l-OTE ma tistax unilateralment tannulla kuntratt ta' impjieg u għalhekk tnaqqas l-istaff ta' impjegati tagħha. Skond il-Liġi Griega 2257/1994, id-dispożizzjonijiet tas-SĠI ta' l-OTE igawdu mill-istess status vinkolanti bħal kwalunkwe liġi Griega oħra. Bħala riżultat, l-istatus ta' l-impjieg ta' l-impjegati ta' l-OTE ma jistax jiġi mmodifikat mingħajr il-kunsens ta' dawn ta' l-aħħar u l-mogħdija ta' liġi li tagħmel dan effettiv.
- (16) It-tieninett, l-OTE trid thallas kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali għal impjegati reklutati qabel il-31 ta' Dicembru 1992 <sup>(6)</sup> b'rati li jaqbu r-rati fissi skond il-liġijiet soċjali u tax-xogħol generalment applikabbli. Għall-OTE, il-kontribuzzjonijiet ta' min ihaddem u ta' l-impjegati jammontaw għal 25 % u 11 % rispettivament, waqt li l-kontributi fis-settur privat jammontaw biss għal 13,33 % u 6,67 % rispettivament. Għall-impjegati reklutati sa mill-1 ta' Jannar 1993, il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali huma simili għal dawk fis-settur privat.
- (17) It-tieletnett, is-SĠI prezenti jipprojbixxi żidiet fis-salarji bbażati fuq konsiderazzjonijiet barra mill-isfond akkademiku ta' l-impjegat u s-sigurtà ta' impjieg fil-kumpanija. L-OTE għalhekk ma tistax tghaddi għal żidiet fis-salarju bbażati fuq il-produttività u/jew il-kisbiet ta' l-impjegat. Abbażi ta' ftehimiet li ntlahqu fl-imghoddi tat-*trade unions*, l-impjegati l-godda jgawdu minn salarji bi dhul oghla meta mqabblin mas-settur privat, waqt li jinghataw salarji aktar baxxi lil impjegati bl-esperjenza f'pożizzjonijiet manigerjali.
- (18) Finalment, skond il-qafas legali applikabbli, l-OTE trid tagħmel ukoll pagamenti ta' somma ta' darba oghla għall-impjegati li jirtiraw. Ma' l-irtirar, l-impjegati ta' l-OTE jirċievu żewġ somom ta' darba: (a) somma ta' darba imposta mil-liġi, ekwivalenti għal 11.6 drabi ta' l-aħħar salarju gross ta' xahar; u (b) somma ta' darba statutorja nnegozjata bejn l-OTE u l-*unions* ta' massimu ta' EUR 20 100, flimkien ma' 9 hlasijiet ta' salarju gross ta' xahar (imqabbal ma' 9,6 hlasijiet ta' salarju fil-każ ta' kumpaniji privati).

### 3. Skema ta' l-irtirar

- (19) L-impjegati ta' l-OTE huma obbligati jirtiraw (*irtirar obbligatorju*) meta (a) ilestu 35 sena ta' servizz shih jew (b) ilestu 30 sena ta' servizz shih u jilhqu l-età ta' 58 sena; jew (c) meta jilhqu l-età ta' 62 sena u jikkonformaw mas-snin minimi ta' servizz skond il-liġi, jiġifieri 15-il sena jew 4 500 jum ta' xogħol. Dawk li huma intitolati għal pensjoni iżda li ma laħqux l-età għal irtirar obligatorju jistgħu jkopleu jahdmu sakemm jilhqu din l-età.

<sup>(6)</sup> Din il-kategorija ta' impjegati tammonta għal 84 % tal-haddiema tal-kumpanija.

- (20) Ma' l-irtirar, l-impjegati ta' l-OTE huma intitolati għal pensjoni skond il-kondizzjonijiet imnizzlin fil-leġiżlazzjoni Griega tas-Sigurtà Soċjali li tapplika għal serje ta' fondi tal-pensjoni speċjali, inkluż il-Fond tal-Pensjoni ta' l-OTE. Dan ifisser li l-impjegati ta' l-OTE huma intitolati li jirċievu "*pensjoni shiha*", jiġifieri 80 % tas-salarju finali tagħhom. Il-pensjoni ewlenija għall-impjegati ta' l-OTE tithallas mill-Fond ta' l-Assigurazzjoni għall-impjegati ta' l-OTE tal-liġi pubblika ("*TAP-OTE*") <sup>(7)</sup>. Skema awżiljarja ta' assigurazzjoni tal-liġi pubblika ġestita mill-"*Fond Awżiljarju OTE*" tipprovi addizzjonalment pensjoni awżiljarja massima ta' 20 % tas-salarju finali. Ir-reġim tal-pensjoni ġenerali (80 %) u tal-pensjoni awżiljarja (20 %) huma t-tnejn inkorporati fil-liġi u għalhekk huma obbligatori għall-OTE.

### 4. Ir-ristrutturar ta' l-OTE u l-VRS

- (21) Sabiex tkun żgurata l-vijabbiltà tal-kumpanija fuq medda ta' żmien twil, l-OTE f'Mejju 2004, abbażi ta' studju mwettaq minn ditta ta' konsulenti ("*McKinsey*"), adottat pakkett ta' miżuri ristrutturanti li l-element ewleni tagħhom hija l-iskema ta' Rtirar Volontarju ("*VRS*" – *Voluntary Retirement Scheme*). Bil-VRS, l-OTE timmira li tnaqqas in-numru ta' persunal "*permanenti*" waqt li tkun tista' tirrekluta persunal ikkwalfikat ġdid li ma jibbenefikax aktar mill-istatus ta' *permanenza*.
- (22) Bhalissa l-OTE timpjega madwar 16 000 persuna li jibbenefikaw minn impjieg garantit. L-istudju McKinsey indika li l-OTE tista' topera u toffri l-istess tip ta' servizzi b'madwar 30 % impjegati inqas. Barra minn hekk, l-istudju jenfasizza l-htieġa għar-reklutaġġ ta' persunal ikkwalfikat kapaci li jiehu hsieb kwistjonijiet ta' IT, teknoloġiji godda, bejgħ ta' riklami, finanzi u kwistjonijiet regolatorji. L-età medja tal-persunal ta' l-OTE (47 sena) u l-fatt li perċentwal żgħir biss tal-haddiema prezenti (19 %) għandhom diploma minn università jew skola oghla jiggrava aktar l-inflessibbiltà tax-xogħol ma' l-OTE.
- (23) It-tneħħija ta' l-istatus permanenti tal-persunal li preżentament huwa impjegat mill-OTE – li setgħet tippermetti lill-OTE biex tnaqqas il-haddiema tagħha bħal kull kumpanija oħra – kienet tkun, skond l-Awtoritajiet Griegi, sogġetta għal dubji legali (kostituzzjonali) serji u għalhekk ma gietx ikkunsidrata bħala għażla realistika. Meta jitqies l-istatus permanenti ta' l-impjegati ta' l-OTE kif preżentament miktub fil-kostituzzjoni, tnaqqis fil-haddiema kien possibbli biss bil-kunsens tat-*trade union* ta' l-impjegati ("*OME-OTE*"). F'dan ir-rigward, intlaħaq

<sup>(7)</sup> Il-fond tal-pensjoni ewleni għall-impjegati ta' l-OTE huwa t-TAP-OTE. It-TAP-OTE huwa korp legali indipendenti regolat mil-liġi pubblika, bħalma huma l-fondi tal-pensjonijiet l-oħrajn kollha fil-Greċja. Huwa għandu l-Bord tad-Diretturi tiegħu u dipartimenti ta' l-amministrazzjoni, il-baġit u l-finanzi. Huwa jkopri kemm impjegati ta' l-OTE kif ukoll impjegati ta' kumpaniji oħrajn. Huwa maqsum f'divizjoni tal-pensjoni u divizjoni tas-saħha. Barra t-TAP-OTE, hemm ukoll Fond Awżiljarju. Il-Fond Awżiljarju ta' l-OTE għandu żewġ skemi, l-iskema ta' assistenza u l-iskema ta' assigurazzjoni awżiljarja. L-impjegati ta' l-OTE huma intitolati għal pensjoni skond id-dispożizzjonijiet tal-leġiżlazzjoni Griega tas-Sigurtà Soċjali li japplikaw għall-fondi tal-liġi pubblika kollha, bħat-TAP-OTE. Kemm il-pensjoni ewlenija kif ukoll awżiljarja huma obbligatori skond il-liġi Griega.

ftehim għall-ewwel darba dwar l-VRS bejn l-OTE u *t-trade union* tal-kumpanija fi Frar 2005, bil-kondizzjoni li l-gvern jgħaddi leġiżlazzjoni li jagħtiha effett obbligatorju. F'Mejju 2005, l-OTE kkonkludiet ukoll "Ftehim Kollettiv ta' l-Impjegat" kollaterali mat-*trade union* fejn gie miftiehem li kull impjegat għdid mhux ser jibbenefika aktar mill-istatus ta' permanenza.

- (24) Il-leġiżlazzjoni rilevanti għet infurzata fl-14 ta' Lulju 2005 (Liġi 3371/2005) u l-VRS li dwarha ntlahaq ftehim bejn l-OTE u *t-trade union* għet iffinalizzata fl-20 ta' Lulju 2005. Din ipprovdiet il-qafas legali mehtieg biex l-OTE toffri rtirar kmieni lil madwar 6 000 persuna waqt li fl-istess hin tkun tista' thaddem persunal għdid (madwar 1 200 ruh) soġġett għal-liġijiet ordinarji tax-xogħol (jiġifieri mingħajr benefiċċju ta' permanenza).
- (25) Id-dritt għall-irtirar kmieni ingħata lill-impjegati li fl-2012 ser jilhqg l-età ta' rtirar obbligatorju (jiġifieri l-età ta' 58 sena bi 30 sena ta' servizz, jew 35 sena shaħ ta' servizz, jew l-età ta' 62 sena u 15-il sena ta' servizz). L-impjegati li jagħzlu rtirar kmieni ser jibbenefikaw mir-rikonoxximent tas-snin ta' servizz rimanenti ("snin nazżjonali") u l-istess impjegati jkunu intitolati għal hlasijiet ta' pensjonijiet immedjati. Ir-rikonoxximent ta' massimu ta' tmien snin nazżjonali ta' impjegat huwa l-bażi għall-kalkolu ta' l-iskemi tal-pensjoni ewlenin u awżiljarji kif ukoll taż-żewġ hlasijiet ta' darba ta' l-irtirar (wiehed mill-OTE u wiehed mill-Fond Awżiljarju).
- (26) Impjegati oħrajn li huma qrib l-irtirar u diġà jikkonformaw mal-htigiet ġenerali għad-drittijiet shaħ tal-pensjoni ser jibbenefikaw biss minn hlasijiet ta' darba bejn EUR 5 000 u EUR 30 000 <sup>(8)</sup>.
- (27) Skond l-awtoritajiet Griegi, il-kondizzjonijiet tal-VRS preżenti kellhom ikunu aktar ġenerużi minn miżuri ta' rtirar kmieni simili fil-passat sabiex jiżguraw rispons massimu mill-impjegati <sup>(9)</sup>.

##### 5. Qafas legali għall-VRS u l-finanzjament tiegħu

- (28) Wara l-iffirmar ta' ftehim bejn l-OTE u *t-trade unions* għall-implimentazzjoni tal-VRS fl-14 ta' Lulju 2005, il-Parlament Grieg dahhal fis-seħħ il-Liġi Nru 3371/2005. L-Artikolu 74 tagħha jagħti l-effett legali mehtieg lill-VRS u jstabbilixxi l-kontribuzzjoni finanzjarja ta' l-Istat għal din l-iskema.

<sup>(8)</sup> Impjegati li diġà lestew 30 sena ta' servizz u huma intitolati għal pensjoni mhux ser jibbenefikaw mir-rikonoxximent ta' snin nozzjonali (jiġifieri l-pensjoni shiha) iżda ser jingħataw inċentivi addizzjonali.

<sup>(9)</sup> Fil-fatt, skema ta' rtirar kmieni preċedenti kienet aċċettata biss minn madwar 75 % ta' l-impjegati, li kien ikkunsidrat bħala limitat hafna.

- (29) B'mod partikolari l-Artikolu 74 tal-Liġi jagħti lill-impjegati permanenti ta' l-OTE, li jilhqg l-età ta' rtirar statutorja sal-31 ta' Diċembru 2012, il-possibbiltà li jitolbu rilaxx immedjat waqt li jirċievu l-pensjoni li kieku kienu jirċievu kieku baqgħu impjegati mill-OTE sad-data ta' hawn fuq. Għal dik il-fini, l-impjegati għandhom jingħataw rikonoxximent għal hin fittizju ta' impjegat kemm huwa mehtieg, kemm rigward il-pensjoni ewlenija kif ukoll rigward dik awżiljarja. Wara r-rilaxx, l-impjegat huwa intitolat għal hlas immedjat tal-pensjoni kkalkulata b'dan il-mod.

- (30) L-ispiza riżultanti mir-rikonoxximenti kollha tal-hin fittizju ta' impjegat rigward il-kontribuzzjonijiet ta' pensjonijiet totali ta' l-impjegati u ta' min ihaddem, kif ukoll l-ispiza riżultanti mill-pensjonijiet li jingħataw mit-TAP-OTE, għandhom jidhlu għaliha l-OTE u l-Awtoritajiet Griegi. Min-naħa l-oħra, in-nefġiet marbutin mal-pensjonijiet supplimentari u l-hlas ta' somma ta' darba għandhom jithallsu għal kollox mill-OTE.

- (31) Skond l-Artikolu 74(4)(a) tal-Liġi 3371/2005, l-awtoritajiet Griegi jikkontribwixxu 4 % tal-kapital ta' l-ishma ta' l-OTE lit-TAP-OTE. Il-valur tal-kontribuzzjoni ta' l-Istat Grieg lill-VRS huwa maħdum billi jkun multiplikat in-numru totali ta' ishma (490 582 879) ta' l-OTE b'4 % u l-valur preżenti ta' l-istokks kif ikkwotat fil-Borża ta' Atena. Skond il-liġi, il-Ministru ta' l-Affarijiet Ekonomiċi u l-Finanzi huwa awtorizzat li jiffirma kuntratti li jeffettwaw it-trasferiment imsemmi u l-istabbiliment tad-drittijiet ta' l-Istat Grieg frabta ma' dawk l-ishma, inkluż id-dritt ta' l-Istat Grieg li jixtri lura l-ishma jekk huwa hekk jixtieq ("*call option*") u l-obbligu li jagħmel dan jekk il-Fond tal-Pensjoni jehtieg kontanti biex johroġ il-benefiċċji ta' pensjonijiet bħala parti mill-VRS ("*put option*") skond il-prezz ta' l-ghelug tagħhom fil-jum tat-trasferiment li m'huwiex tal-borża. Il-miżuri implimentattivi u dettalji oħrajn rigward it-twettiq ta' dawn l-ghażlijiet għandhom ma kinux speċifikati bi stennija ta' valutazzjoni tal-Kummissjoni.

##### 6. Nefġiet tal-VRS u l-valur tal-kontribuzzjoni finanzjarja ta' l-Istat Grieg

- (32) Fin-notifika, l-awtoritajiet Griegi ċċaraw li n-nefġiet tal-VRS ibbażati fuq it-tluq mistenni ta' 6 000 impjegat ser jammontaw għal madwar EUR 1,5 biljun mifruxin fuq perjodu ta' seba' snin (jiġifieri mill-2005 sa l-2012) bl-ispejjeż ewlenin jaqgħu bejn l-2005 u l-2007. Fl-2005, in-nefġiet mistennjin ta' l-iskema huma stmati għal madwar EUR 500 miljun. Meta espressi f'termini ta' prezżijiet attwali, in-nefġiet jammontaw għal madwar EUR 1,2 biljun <sup>(10)</sup>.

<sup>(10)</sup> Skond l-awtoritajiet Griegi, il-valur preżenti nett kien ikkalkulat fuq ir-rata ta' skont ta' 7,83 % u jirrifletti l-ispiza medja peżata stmeta tal-kapital (WACC) għall-OTE kif determinata minn tliet rapporti ta' analisti finanzjarji mahruġin fl-2005.

- (33) Fl-20 ta' Diċembru 2005, l-awtoritajiet Griegi informaw lill-Kummissjoni li numru totali ta' 5 525 impjegat ipprezentaw applikazzjoni valida fil-qafas taż-żmien mehtieg biex jibbenefikaw mill-VRS (ċifra li tikkorrespondi għal madwar 90 % tat-tnaqqis tal-haddiema inizjalment maħsub). Minkejja l-fatt li ċ-ċifra eżatta mhux ser tkun maghrufa qabel ma jiġu proċessati għal kollox u evalwati fid-dettal l-applikazzjonijiet kollha, l-awtoritajiet Griegi jistmaw li n-nefqa ġenerali tal-VRS ser tkun madwar EUR 1,1 biljun (jew madwar EUR 863 miljun f'termini ta' valur preżenti nett).
- (34) Kif indikat hawn fuq, il-partecipazzjoni ta' l-Istat Grieg tiehu l-forma ta' trasferiment ta' 4 % ta' l-ishma tieghu fil-kumpanija lill-Fond tal-Pensjoni TAP-OTE.
- (35) Skond il-prezz ta' sehem ta' l-OTE fid-data tal-pubblikazzjoni tal-Liġi (l-14 ta' Lulju 2005), il-valur ta' 4 % ta' l-ishma li għandu jiġi ttrasferit mill-Istat lill-Fond tal-Pensjoni kien ta' madwar EUR 315 miljun. Madankollu, jekk ikun ikkunsidrat li l-valur ta' l-ishma ser ikun iddeterminat fil-jum tat-trasferiment, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat tista' tkun ikbar. Sa minn Lulju 2005, il-prezz ta' sehem ta' l-OTE żdied minn madwar EUR 16 f'Lulju 2005 għal madwar EUR 23 f'nofs Jannar 2006, u kien ta' madwar EUR 22 fil-bidu ta' Frar 2007.
- (38) B'mod aktar partikolari, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat lill-VRS ser tikkompensa biss parzjalment għan-nefġiet straordinarij ikkawżati minn żewġ tipi ewlenin ta' żvantaġġi strutturali li huma dovuti għall-wirt ta' l-OTE bħala monopolju ta' proprjetà ta' l-Istat: (a) l-istatus permanenti ta' kważi-funzjonarju-ċivili ta' l-impjegati ta' l-OTE, garantit mil-liġi, u (b) is-salarji oghla (imposti wkoll mil-liġi) li jżidu b'mod sinifikanti l-ispejjeż ġenerali ta' l-iskema. Bħala riżultat, l-OTE hija żvantaġġata meta mqabbla mal-kompetituri tagħha fis-suq tat-telefonija fissa liberalizzat reċentament. Għalhekk, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat tkun konformi mal-ġurisprudenza reċenti f'dan il-qasam, u partikolarment mas-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza f'*Combus*<sup>(1)</sup> li ttiprovdi li l-helsien ta' kumpanija tas-settur pubbliku minn żvantaġġi strutturali meta mqabbla mal-kompetituri tas-settur privat, bħal dawk dovuti għal "l-istatus privileġġat u li jinvolvi hafna spejjeż ta' l-uffiċjali", ma jikkostitwix għajnuma mill-Istat.
- (39) L-awtoritajiet Griegi ipproponew kalkolu f'zewġ stadji mmirat biex jidentifika separatament (a) il-piż finanzjarju impost fuq l-OTE mill-istatus ta' permanenza, u (b) il-piż impost mis-salarji aktar għoljin.
- (40) B'mod partikolari, il-piż finanzjarju impost fuq l-OTE minhabba l-istatus ta' permanenza huwa kkalkulat billi jitqabblu l-ispejjeż tal-VRS ippjanata u l-ispejjeż li kieku jsiru kieku l-OTE kienet kumpanija privata li setgħet tirrilaxxa l-persunal tagħha billi toffri l-kompens minimu mehtieg mil-liġi fil-każ ta' rilaxx. Jekk ikun ikkunsidrat, madankollu, li l-iskemi ta' għadd kbir ta' postijiet tax-xogħol battala skond il-liġi Griega huma soġġetti għal approvazzjoni ministerjali minn qabel<sup>(2)</sup>, l-awtoritajiet Griegi jikkunsidraw li kumpanija privata aktarx toffri termini aktar ġenerużi mill-htigiet legali minimi sabiex timplimenta VRS vasta. F'dan ir-rigward, l-awtoritajiet Griegi jistmaw li l-kumpaniji privati kienu joffru benefiċċji minn 1,5 sa 2,5 aktar mill-hlasijiet ta' kumpens minhabba *redundancy* skond il-liġi, jew bħala medja d-doppju tal-hlasijiet legali ta' kumpens minhabba *redundancy*<sup>(3)</sup>. F'dan il-każ, l-ispejjeż addizzjonali minhabba l-permanenza tal-VRS ikunu EUR 269 miljun.

## 7. L-argumenti ta' l-awtoritajiet Griegi

- (36) L-awtoritajiet Griegi jikkunsidraw li l-kontribuzzjoni ta' l-Istat lill-VRS ma tikkostitwix għajnuma mill-Istat. Fl-ghoti ta' finanzjament lill-VRS, l-Istat Grieg aġixxa bħala investitur privat. Barra minn hekk, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat lill-OTE helsitha biss parzjalment mill-ispejjeż żejda li jirriżultaw mill-VRS kif imqabbla ma' skemi simili li jqumu anqas offriti skond il-liġijiet u r-regolamenti tax-xogħol applikabbli ġenerali. Konsegwentement, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat kienet sempliċiment immirata biex twassal għal sitwazzjoni ta' ugwaljanza u għalhekk ma kkawżatx distorsjoni tal-kompetizzjoni.
- (37) L-awtoritajiet Griegi huma tal-fehma li l-OTE tinsab fi żvantaġġ meta mqabbla mal-kompetituri tagħha fis-suq reċentament liberalizzat għat-telefonija fissa. Minhabba l-istatus ta' impjegat permanenti għal għomorhom li jgawdu l-impjegati ta' l-OTE, l-OTE ma setgħetx unilaterament tirrilaxxa persunal iżda kellha ddrur għal offerti ta' rilaxx volontarju. Sabiex offerta bħal din issir attraenti, l-OTE kellha toffri lill-impjegati tagħha termini u kondizzjonijiet ta' rilaxx volontarju li jirriflettu l-istatus permanenti tal-haddiema.

<sup>(1)</sup> Każ T-157/01, *Danske Busvognemand vs il-Kummissjoni* [2004] ECR II-917.

<sup>(2)</sup> Bhalissa, il-liġi eżistenti tippermetti *redundancies* sa 2 % tal-haddiema b'limitu massimu ta' 30 impjegat fix-xahar. Skond in-notifika, programm ta' *redundancy* fuq skala kbira jkun jehtieg l-ghoti ta' awtorizzazzjoni speċjali mill-Ministru tax-Xogħol. L-ebda tali awtorizzazzjoni ma nġhatat ta' l-inqas fl-ahħar għaxar snin u ma twettqet l-ebda skema ta' *redundancy* bil-massa minn kumpanija privata Griega fuq l-iskala tal-VRS.

<sup>(3)</sup> F'dan ir-rigward, l-awtoritajiet Griegi għamlu referenza għall-pakkett ta' kumpens minhabba *redundancy* offrit minn operatur privat kbir (Intracom) li offra fil-passat lil ċerti kategoriji ta' l-impjegati tieghu d-doppju tal-kompens legali minhabba *r-redundancy* (koeffiċjent li tnaqqas gradwalment għal salarji għoljin sa 1,4 drabi l-kompens legali minhabba *r-redundancy*) fil-kuntest ta' skema ta' rilaxx kmieni. Barra minn hekk, il-kumpanija msemija jingħad li offriet vantaġġi oħrajn bħal hlasijiet ta' somma ta' darba u kopertura estiza ta' assigurazzjoni għal ċertu perijodu ta' żmien.

(41) Imbagħad, meta titqabbel in-nefqa tal-VRS ta' l-OTE ma' l-ispejjeż ibbażati fuq is-salarji tas-settur privat li huwa bejn wieħed u iehor, terz inqas mis-salarji mhallsin mill-OTE, l-awtoritajiet Griegi jistmaw li l-piż addizzjonali ta' "salarju" fuq l-OTE jkun ta' EUR 193 miljun, ibbażat fuq tqabbil bejn l-ispejjeż ta' l-OTE u d-doppju tal-hlasijiet minimi legali ta' kumpens minhabba *redundancy*. Jekk ikunu kkunsidrati l-ispejjeż addizzjonali allegati dovuti kemm għall-permanenza u s-salarji oghla flimkien, il-piż addizzjonali totali impost fuq l-OTE jammonta għal EUR 462 miljun, 'il fuq mill-kontribuzzjoni ta' l-Istat kif stmata fiż-żmien tan-notifika (madwar EUR 315-il miljun).

(42) Fl-20 ta' Diċembru 2005, l-awtoritajiet Griegi pprezentaw lill-Kummissjoni kalkoli aġġornati bbażati fuq numru definittiv ta' impjegati li applikaw għall-VRS. Meta aġġornaw l-kalkoli tagħhom, l-awtoritajiet Griegi talbu lill-Kummissjoni biex tikkunsidra wkoll xi spejjeż addizzjonali li saru sadanittant minhabba dewmien inevitabbli tat-tnedija ta' l-implimentazzjoni tal-VRS kif inizjalment prevista ("nefquet minhabba posponiment")<sup>(14)</sup>.

### III. DEĊIŻJONI BIEX JINBDEW PROCĊEDURI SKOND L-ARTIKOLU 88(2) TAT-TRATTAT

(43) Fid-deċiżjoni tagħha biex tinbeda l-investigazzjoni formali, il-Kummissjoni esprimiet dubji dwar il-validità ta' l-argumenti msemmijin fuq ta' l-awtoritajiet Griegi għar-raġunijiet li ġejjin.

#### (a) il-kontribut finanzjarju mill-awtoritajiet Griegi

(44) L-ewwelnett, il-Kummissjoni staqsiet jekk il-kontribut finanzjarju ngħatax b'konformità mal-prinċipju ta' investitur fekonomija tas-suq ladarba l-ebda investitur iehor fil-kumpanija ma kkontribwixxa finanzjarjament għall-iskema ta' rtirar kmieni. Barra minn hekk, l-investituri kollha ser jibbenefikaw ugwalmment miż-żieda mistennija fil-valur tal-kumpanija, mingħajr ma' l-Istat Grieg jirċievi korrispettiv proporzjonat għall-kontribuzzjoni tiegħu. Barra minn hekk, l-awtoritajiet Griegi għadhom ma wrewx li huma jistgħu jistennew korrispettiv raġonevoli mill-kontribuzzjoni msemmija.

<sup>(14)</sup> Skond l-awtoritajiet Griegi, minhabba dewmien fl-implimentazzjoni tal-VRS, xi impjegati ma jkunux aktar eliġibbli taht il-VRS għaliex ikunu laħqu l-età ta' rtirar mandatorju. Barra minn dan, jekk ikun ikkunsidrat li l-Ote ser tiehu sena oħra biex timplimenta l-VRS għal kollox, l-OTE xorta jkollha tkompli thallas salarji (gholjin) għal dawk eliġibbli għal rtirar kmieni. Kieku kellhom jiġu kkunsidrati dawn l-ispejjeż ("ta' differiment"), l-ispejjeż totali tal-VRS jiżdiedu għal EUR 1,37 miljun (jew approssimattivament EUR 1 biljun espressi f'termini ta' valur nett preżenti).

#### (b) L-ispejjeż ta' VRS simili fis-settur privat

(45) It-tieninett, il-Kummissjoni staqsiet jekk il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-awtoritajiet Griegi kinitx fil-fatt limitata biex tehles lill-OTE minn spejjeż addizzjonali allegati mqabbla ma' operaturi oħrajn li joffru skemi ta' rtirar kmieni/minhabba *redundancy* lill-impjegati tagħhom. Partikolarment, il-Kummissjoni ddubitata kemm l-uniku eżempju pprezentat mill-awtoritajiet Griegi, skond liema, kumpanija normali toffri, fil-kuntest ta' pjanijiet ta' rilaxx volontarju, madwar id-doppju tal-kumpens tar-rilaxx mehtieg mil-ligi għar-rilaxx, jista' jiġi kkunsidrat bhala *benchmark* adatt biex jiġu determinati l-ispejjeż normali għal kumpanija li toffri skema ta' rtirar kmieni li tikkonċerna madwar 5 000 sa 6 000 impjegat li ma bbenefikawx mill-istatus speċjali ta' impjegat permanenti.

#### (ċ) L-ispiża finali tal-VRS

(46) Barra minn hekk, il-Kummissjoni fissret it-thassib tagħha dwar jekk hemmx riskju li l-kontribuzzjoni finanzjarja mill-Istat Grieg (li m'hijiex fissa, iżda ser tiddependi fuq il-valur ta' l-ishma ta' l-OTE fid-data ta' meta fil-fatt isehh it-trasferiment) taqbiżx l-ispejjeż addizzjonali allegati ta' l-OTE kif ikkalkulati.

#### (d) Vantaġġi relatati max-xogħol u vantaġġi oħrajn li jirriżultaw mill-passat

(47) Il-Kummissjoni kkunsidrat ukoll li anke kieku kellu jkun aċċettat li l-OTE ggorr spejjeż addizzjonali minhabba l-istatus speċjali ta' l-impjegat ta' l-impjegati tagħha, dan ma jjiġġustifikax neċessarjament il-kontribuzzjoni ta' l-Istat meta jitqies li l-OTE setgħet ibbenefikat, u tista' tibqa' tibbenefika, minn vantaġġi oħrajn li jistgħu jinnewtralizzaw kwalunkwe żvantaġġi strutturali possibbli. Tali vantaġġi jistgħu jirriżultaw mill-istatus ta' impjegat speċifiku ta' l-impjegati ta' l-OTE, il-qafas legali speċifiku applikabbli għall-OTE jew interventi speċifiki, li jnaqqsu l-ispejjeż tax-xogħol ta' l-OTE għal livell aktar baxx mill-ispejjeż tax-xogħol ta' kumpaniji soġġetti għal-ligijiet tax-xogħol generalment applikabbli. Saru referenzi għal eżenzjoni possibbli ta' l-OTE mill-kontribuzzjonijiet tal-qgħad u ħelsien fil-passat mill-obbligi ta' pensjonijiet tagħha.

(48) Finalment, il-Kummissjoni staqsiet ukoll jekk l-OTE tibbenefikax mill-pożizzjoni monopolistika li kellha qabel li tikkompensa għall-iżvantaġġi li jirriżultaw mill-ispejjeż żejda tal-VRS, partikolarment fir-rigward tan-netwerk tat-telekomunikazzjoni fissa.

### IV. KUMMENTI MINN PARTIJET INTERESSATI

(49) Intbagħtu kummenti minn ditta ta' avukati li talbet ukoll l-anonimità għaliex hija involuta fisem operaturi oħrajn flitigazzjoni kontra l-OTE. L-argumenti ewlenin tad-ditta jistgħu jitqassru kif ġej.

- (50) L-ewwelnett, il-kontribuzzjoni ta' l-awtoritajiet Griegi ma tikkonformax mat-test ta' l-investitur privat ghalix il-VRS qatt ma kien ipprezentat lill-azzjonisti ta' l-OTE għall-approvazzjoni. L-awtoritajiet Griegi naqsu wkoll milli juru li huma setghu jistennu qligħ raġonevoli mill-kontribuzzjoni msemmija. It-tieninnett, jidher li l-Istat annwalment ikopri parti mid-defiċit tal-Fond tas-Sigurtà Soċjali ta' l-OTE, it-TAP-OTE. It-tieletnett, rigward il-vantaġġi monopolistiki li qabel kellha l-OTE, id-ditta legali jidhrilha li l-indipendenza ta' l-Awtorità Regolatorja Nazzjonali (NRA) hija mhedda ghalix il-bord huwa mahtur mill-awtoritajiet Griegi, l-azzjonist ewlieni ta' l-ishma f'OTE.
- (51) Skond id-ditta ta' avukati, l-awtorità regolatriċi għad trid toħroġ deċiżjonijiet f'kazijiet li jinvolvu allegat ksur mill-OTE minhabba l-biza' li tkun mheddeda l-pożizzjoni finanzjarja tal-kumpanija. It-tieletnett, l-OTE mhijiex soġġetta għal taxa tar-reklamar (l-hekk imsejha "aggeliosimo" li tammonta għal 20 % ta' l-ispiza ta' tpoġġija ta' reklam u li tithallas mill-kumpaniji kollha l-oħra biex jirreklamaw bi kwalunkwe midja). Dan il-valur ta' sussidju huwa smat għal EUR 20 miljun fis-sena. Finalment, permezz ta' kontroll tan-netwerk pubbliku tal-linji fissi, l-OTE kienet involuta f'serje ta' prattiki antikompetittivi u abbużivi fis-swieq tat-telekomunikazzjonijiet elettroniki li ma kinux dejjem rimedjati mill-awtorità regolatriċi.
- (52) Id-ditta ta' avukati għalhekk titlob li l-ghajjnuna tkun soġġetta għal numru ta' kondizzjonijiet li jindirizzaw il-kwistjonijiet kollha ta' hawn fuq.

#### V. IR-RISPOSTA MILL-AWTORITAJIET GRIEGI

- (53) L-awtoritajiet Griegi tennew l-argument ewlieni tagħhom li f'konformità mas-sentenza *Combust* il-kontribuzzjoni tagħhom għall-ispjejeż tal-VRS ma tagħti l-ebda vantaġġ ekonomiku lill-OTE l-ewwelnett ghalix il-kontribuzzjoni tagħhom ma tnaqqasx il-piż baġitarju normali ta' l-OTE marbut ma' l-impjeg u t-tieninnett, hija tkopri biss it-tneħ-hija ta' żvantaġġ strutturali ta' impriża li qabel kienet pubblika. B'mod partikolari, l-awtoritajiet Griegi jikkunsidraw li l-istatus ta' permanenza ta' l-impjegati ta' l-OTE jikkostitwixxi piż maġġuri għall-kumpanija u ostaklu strutturali għal aktar privatizzazzjoni tagħha<sup>(15)</sup>. Fil-każ li l-kontribuzzjoni ta' l-Istat ma tistax tiġi ġġustifikata
- (15) Għall-awtoritajiet Griegi, l-istatus ta' permanenza għandu aktar effetti hżiena fuq l-istruttura tax-xogħol ġenerali tal-kumpanija. Mhux is-salarji kollha huma stabbiliti mil-liġi flivelli għoljin, iżda l-istruttura tagħhom tneħhi l-inċentivi għall-iżvilupp ta' l-impjegati u iżid il-produttività ghalix skond projbizzjoni legali, is-salarji ma jistgħux joghlew. Barra minn hekk, kirjiet godda għal pożizzjonijiet ta' tmexxija medjana u għolja mhumiex permessi ghalix il-kirjiet godda kollha iridu jitpoġġew fil-postijiet tad-dhul. Il-kirjiet il-godda ma jistgħux jassumu xi tip ta' pożizzjoni ta' tmexxija li tista' xxekkel il-progressjoni tal-karriera garantita mill-istatus permanenti lill-persunal eżistenti. L-ebda waħda minn dawn ir-restrizzjonijiet ma japplikaw għall-operaturi privati.

bħala kumpens għal żvantaġġ strutturali jew tkun ikkunsidrata li tissodisfa t-test ta' l-investitur privat, tali kontribuzzjoni xorta tista' tiġi ddkjarata kompatibbli skond l-Artikolu 87(3)(ċ) tat-Trattat abbażi tal-prinċipji derivanti mid-deċiżjoni *EDF*<sup>(16)</sup> u dawk applikabbli għall-*stranded costs* fil-qasam ta' l-enerġija<sup>(17)</sup>.

- (54) Fir-risposta tagħhom l-awtoritajiet Griegi pprezentaw numru ta' rapporti kkommissjonati minn esperti indipendenti li ntużaw biex (a) jikkalkulaw u jċertifikaw l-ispiza ġenerali tal-VRS, b'mod partikolari KPMG ivverifikat ir-rizultati finanzjarji ta' l-2005 ta' l-OTE u ċertifikat l-ispiza totali tal-VRS), (b) jikkalkulaw l-ispiza tal-permanenza u l-ispiza ta' salarji oghla ta' l-impjegati ta' l-OTE billi jużaw il-limitu massimu xieraq fil-Greċja (fi kliem iehor, l-istudji relevanti mwettqa mill-CRA *International* u l-*Hay Group*), u (ċ) jiddeskrivu l-qafas regolatorju tax-xogħol fil-Greċja applikabbli għall-intrapriži privati in ġenerali u l-OTE b'mod partikolari (l-istudju mis-Sur Levantis, professur fil-liġi tax-xogħol fl-Università ta' Ateni). Il-linja ewlenija ta' argumentazzjoni mill-awtoritajiet Griegi tista' titqassar kif ġej.

#### (a) Il-htieġa ta' VRS

- (55) B'risposta għad-dubji tal-Kummissjoni rigward jekk setgħux intużaw mezzi oħrajn biex tkun ristrutturata l-OTE, l-awtoritajiet Griegi enfassizaw li l-Konstituzzjoni Griega tipprovdi protezzjoni esplicita lid-drittijiet tax-xogħol derivanti minn ftehim kollettivi tax-xogħol fis-seħh. Għalhekk, skema obligatorja għal haddiema li m'hemmx aktar bżonnhom li setgħet kienet imposta mil-liġi sabiex ittemm l-istatus ta' permanenza ta' l-impjegati ta' l-OTE ma setgħetx tiġi implimentata ghalix din inevitabbilment tirriżulta f'diversi litigazzjonijiet minhabba raġunijiet legali kostituzzjonali, tax-xogħol u tas-sigurtà soċjali u għalhekk tannulla l-objettiv kollu tar-ristutturar tal-persunal ta' l-OTE<sup>(18)</sup>.

<sup>(16)</sup> Deċiżjoni tal-Kummissjoni tas-16 ta' Diċembru 2003 dwar l-ghajjnuna mill-Istat mogħtija minn Franża lill-EDF u lill-industriji ta' l-elettriku u l-gass, GU L 49 tat-22.2.2005, p. 9.

<sup>(17)</sup> Ara l-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni marbutin mal-metodoloġija għall-analiżi ta' l-ghajjnuna mill-Istat marbuta ma' *stranded costs* fl-indirizz ta' l-internet: [http://ec.europa.eu/comm/competition/state\\_aid/legislation/stranded\\_costs\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf)

<sup>(18)</sup> F'dan ir-rigward, l-awtoritajiet Griegi iċċaraw aktar li l-legislażżjoni l-ġdida li dahlet fis-seħh f'Diċembru 2005 (Liġi Griega Nru 3429/2005) rigward l-intrapriži li huma proprjetà ta' l-Istat (fl-intier jew parzjalment) (l-hekk imsejha "DEKO") tipprevedi għat-tneħhija ta' l-istatus permanenti għall-kirjiet il-godda biss. Madankollu, rigward l-impjegati eżistenti li jgawdu minn status ta' permanenza, l-OTE ma kellha l-ebda alternattiva hliet li timplimenta l-VRS.

(b) *L-ispejjeż tal-VRS*

- (56) Fir-risposta tagħhom, l-awtoritajiet Griegi ikkonfermaw li minn 6 070 impjegat eliġibbli, l-OTE finalment irċeviet applikazzjonijiet minn 5 494 impjegat (91 % tal-kopertura). Il-benefiċjarji tal-VRS huma mbagħad diviżi f'żewġ sottogrupperi: (a) 4 859 li ser jibbenefikaw mir-rikonoxximent ta' snin "nozzjonali" – dan il-grupp huwa kopert mill-VRS preżenti – u (b) 635 impjegat qrib l-irtirar (jiġifieri li għandhom jedd għad-drittijiet shaħ tal-pensjoni iżda li ma laħqux l-età obbligatorja ta' l-irtirar) li ser jirċievu inċentivi ta' l-irtirar supplimentari sabiex jirtiraw<sup>(19)</sup> – dan il-grupp huwa kopert mill-VRS "regolari".
- (57) L-ispejjeż nominali generali tal-VRS ġew ivverifikati u kkontrollati minn KPMG, l-awdituri ta' l-OTE. Dawn huma l-ispejjeż ivverifikati fid-Dikjarazzjonijiet ("IFRS") ta' l-Istandards Internazzjonali għar-Rapportar Finanzjarju ta' l-OTE għall-2005<sup>(20)</sup>. Parti mill-ispiza tal-VRS, jiġifieri l-ispiza għall-VRS ta' darba, kienet ikkalkulata minn ditta ta' konsulenza indipendenti għall-benefiċċji ta' l-impjegati, "Prudential". Il-Prudential wettqet studju attwarju skond kif previst fl-Artikolu 74 tal-Liġi Nru 3371/2005. L-awtoritajiet Griegi ikkummissjonaw ukoll rapport minn konsulenza tat-tmexxija globali, il-"Hay Group", li kkonferma li l-fattur tal-pakkett ta' kumpens skond il-liġi minhabba *redundancy* ta' 1,5 drabi huwa limitu massimu raġonevoli biex ikun ikkalkulat il-pakkett ta' kumpens li intrapriża taħt ċirkostanzi normali kieku toffri lill-impjegati tagħha biex jitolqu mill-kumpanija.
- (58) Fuq il-bażi tar-rapport tal-Group Hay ta' hawn fuq, konsulenza internazzjonali oħra dwar l-ekonomija u l-kompetizzjoni ġusta, bl-isem Charles River Associates International (CRA International), ikkompilat rapport finali li fih hija kkalkulat l-ispejjeż addizzjonali kkawżati mill-OTE, meta mqabbla ma' kompetituri oħrajn fis-settur privat, jiġifieri l-ispiza tal-permanenza u l-ispiza ta' salarji oġhla.
- (59) Is-sejbiet ewlenin tar-rapporti individwali ta' hawn fuq jistgħu jitqassru kif ġej.

<sup>(19)</sup> Għal dawn l-impjegati, minhabba li l-pensjoni riċevuta taħt il-VRS tkun ugwali daqs is-salarju preżenti, l-attrazzjoni tas-sistema hija inqas meta mqabbla ma' impjegati li għadhom ma laħqux l-oġhla livell tat-tabella tas-salarji (dawn ta' l-aħhar ser jirċievu pensjoni li taqbeż is-salarju preżenti tagħhom għaliex il-pensjoni tagħhom hija kalkolata abbażi tas-salarju proġettat mil-huq jekk ikomplu jahdmu waqt is-snin nozzjonali). Sabiex tkun żgurata partecipazzjoni massima fil-VRS, huwa għalhekk pprovdut inċentiv addizzjonali għat-tluq lill-impjegati li diġà laħqu l-massimu ta' l-iskala tas-salarji ta' l-OTE.

<sup>(20)</sup> Għandu jiġi nnotat li l-kumpaniji kollha tal-Komunità kummerċjalizzati pubblikament huma meħtieġa li jippreparaw il-kontijiet konsolidati tagħhom bl-użu ta' l-IFRS mill-2005. Ara r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1725/2003 tad-29 ta' Settembru 2003 li jadotta ċerti standards internazzjonali tal-kontijiet skond ir-Regolament (KE) Nru 1606/2002 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, GU L 261, tat-13 ta' Ottubru 2003, p. 1.

(c) *Iċ-Ċertifikat IRFS ta' l-2005 tal-KMPG: il-valur nominali tal-VRS*

- (60) Skond il-kontijiet iċċertifikati ta' l-OTE għall-2005, l-ispiza totali stmata tal-VRS f'termini ta' ammonti ta' hlasijiet hija ta' EUR 1 161 827 920. Il-valur preżenti nett (NPV – *Net Present Value*) tal-VRS huwa stmat għal EUR 939 607 196<sup>(21)</sup>. Din is-somma hija r-riżultat ta' l-iskont tal-valur nominali tal-VRS bl-użu ta' rata ta' skont ta' 3 % li tnaqqas l-ammont nominali b'EUR 67,7 miljun<sup>(22)</sup>, u li teskludi s-somma ta' EUR 154,4 miljun li torbot ma' kumpensi li diġà kien hemm provvediment għalihom fil-kontijiet finanzjarji ta' l-2004 ta' l-OTE (1 161,8 – 67,7 – 154,4 = 939,6). L-NPV iċċertifikat tal-VRS (EUR 939,6 miljun) ma jikkunsidrax madankollu l-benefiċċji fiskali li jmorru għandu l-OTE taħt il-liġi tat-taxxa korporattiva (*ara* hawn isfel ir-rapport CRA).

(d) *Ir-Rapport tal-Hay Group: paraguni ma' VRS oħrajn fil-Greċja u fl-UE*

- (61) Ir-Rapport tal-Hay Group ġabar *data* minn kumpaniji fil-Greċja u madwar l-Ewropa li esperjenzaw il-proċess ta' tnaqqis tal-haddiema fl-aħhar ftit snin. Huwa wettaq stħarriġ f'faktar minn 40 organizzazzjoni differenti li huma proprjetà Griega jew operazzjonijiet lokali ta' kumpaniji multinazzjonali. Ir-Rapport Hay jikkonferma s-suppożizzjonijiet magħmulin mill-awtoritajiet Griegi fil-prezentazzjonijiet ta' qabel tagħhom jiġifieri li: (a) m'hemm l-ebda skema ta' rtirar kmieni fil-Greċja jew fil-bqija ta' l-Ewropa li hija komparabbli ma' dik ta' l-OTE; (jiġifieri VRS li takkomoda spejjeż "strutturali" bħal daww ta' l-OTE, bħall-"permanenza" u salarji għoljin fissi), u (b) il-pakketti medji ta' terminazzjoni ta' impjegat għall-haddiema fil-każ ta' VRS normali mwettqa minn kumpanija privata tabilhaqq jammontaw għal 1,5 drabi l-kumpens previst mil-liġi, partikolarment rigward il-grupp ta' l-età ta' 51 sena<sup>(23)</sup>.

(e) *Ir-rapport CRA: il-kalkolu ta' l-ispejjeż addizzjonali ta' l-OTE*

- (62) Abbażi ta' l-istudji ta' hawn fuq, is-CRA ikkalkulat l-NPV ta' l-ispejjeż li l-OTE ikollha toħroġ għal 5 494 impjegat bħala riżultat ta' l-implimentazzjoni tal-VRS.

<sup>(21)</sup> L-NPV jippreżenta l-valur tas-suq tal-VRS, jiġifieri l-ammont li l-OTE kien ikollha thallas lil parti terza, kieku din il-parti terza hadet f'idejha l-obbligi ta' l-OTE li ġejjin mill-VRS.

<sup>(22)</sup> Għandu jifakkar li fil-prezentazzjoni ta' qabel tagħhom ta' l-20 ta' Diċembru 2005, l-awtoritajiet Griegi, fiż-żmien meta l-VRS nominali kienet stmata bħala EUR 1 161,0 miljun, kien ikkalkula n-NPV tal-VRS bħala EUR 863 miljun bl-użu bħala rata ta' skont tal-WACC ta' l-OTE (spiza medja peżata tal-kapital) stmata bħala 7,83 %.

<sup>(23)</sup> Ara nota 13 ta' qiegħ il-paġna



- (63) Fil-komputazzjoni ta' l-NPV tal-VRS aspekk ewlieni kien l-użu ta' rata ta' skont adatta. Is-CRA tirrikonoxxi li prinċipju fundamentali tal-finanzi moderni huwa li r-rata ta' skont li għandha tkun applikata għal kwalunkwe nixxieġha ta' likwidità għandha tirrifletti l-livell ta' riskju sistematiku inerenti għall-fluss tal-likwidità. Skond is-CRA, l-użu ta' l-ispiza medja peżata tal-kapital (WACC) tal-kumpanija huwa għalhekk adatt u użat mill-ekonomisti fil-biċċa l-kbira tal-każijiet <sup>(24)</sup>.
- (64) Madankollu, is-CRA hija tal-parir li fil-każ preżenti, ir-rwol ta' l-ispejjeż sistematiċi, fil-piż finanzjarju mgarrab mill-VRS huwa wiehed kważi xejn. Dan minhabba (a) li l-evoluzzjoni tas-salarji ta' l-impjegati ta' l-OTE jsegwu skala stretta li tnaqqas sewwa l-inċertezzu dwar il-varjazzjonijiet fis-salarji maż-żmien, u (b) kwalunkwe inċertezza li tista' tippersisti m'hijiex korrelata mal-prestazzjoni ta' l-OTE (iż-żieda annwali fit-tabella tas-salarji mhijiex korrelata mal-prestazzjoni ekonomika ġenerali ta' l-OTE). Għalhekk, skond is-CRA, ir-rata ta' skont adatta għandha tirrifletti l-qligħ disponibbli fuq titoli helsin mir-riskju. Jekk bhala eżempju jittiehdu l-bonds ta' EUR 2,1 biljun għal 10 snin irkantati mill-awtoritajiet Griegi fis-7 ta' Ġunju 2005 (is-sena tal-VRS) bi qligħ medju peżat ta' 3,41 %, u l-bond ta' 5 snin ta' EUR 1,68 biljun irkantata xahar wara bi qligħ medju peżat ta' 2,71 %, is-CRA tiehu r-rata ta' interess minghajr riskju spott għall-maturitajiet kollha bhala li hija ta' madwar 3 % <sup>(25)</sup>.
- (65) Fuq il-bażi ta' dawn is-suppożizzjonijiet, is-CRA International stmat l-NPV tal-VRS bhala EUR 1 086,2 miljun. Għall-kuntrarju tal-kalkoli ta' KPMG (ara l-paragrafu 60 fuq), il-kalkoli tas-CRA ma jikkunsidrawx il-EUR 154,4 miljun digà previsti mill-OTE fil-kontijiet tagħha ta' l-2004, għaliex dawn m'humiex marbutin bir-restrizzjonijiet tal-kontabbiltà ta' awditur. Barra minn hekk, meta jkun ikkunsidrat li l-hlasijiet tal-VRS mill-OTE jistgħu jitnaqqsu għal finijiet ta' taxxa korporattiva taht il-liġi korporattiva Griega, is-CRA stmat li l-NPV reali tal-VRS, wara t-taxxa, huwa ta' EUR 784,3 miljun <sup>(26)</sup>.
- (66) Abbażi ta' l-ammont ta' wara t-taxxa hawn fuq, is-CRA ikkalkulat l-ispejjeż li l-OTE kien ikollha tohroġ kieku kienet kumpanija privata. Għal dan il-ghan, is-CRA assu-miet li (a) skond il-konkluzjonijiet mehudin mir-rapport tal-Hay Group, kumpanija privata taht ċirkostanzi normali toffri pakkett li jammonta għal 1,5 drabi l-kumpens skond il-liġi minhabba *redundancy*, u li (b) skond id-*data* ppreżentata fl-istharriġ tal-KPMG ta' l-2004 dwar kumpensi u benefiċċji fis-settur Grieg tat-  
 teknoloġija avvanzata, dan il-perċentwal kieku japplika għal salarji li jkunu 33 % inferjuri għal dawk imhallsin mill-OTE. Fuq is-suppożizzjoni li l-OTE tippovdi pakkett ugwali għal 150 % tal-htieġa legali iżda b'salarji privati (jigifieri 33 % inqas minn dawk ta' l-OTE), is-CRA ikkonkludiet li kumpanija privata barra mill-OTE kien ikollha spejjeż ta' wara t-taxxa li jammontaw għal EUR 314,4 miljun biex timplimenta l-VRS.
- (67) Fuq il-bażi ta' paragun bejn il-valur preżenti (PV) ta' wara t-taxxa tal-VRS (EUR 784,3 miljun) bl-ispejjeż li l-OTE kien ikollha tagħmel li kieku kienet kumpanija privata ordinarja (EUR 314,4 miljun), is-CRA ikkalkulat li l-ispejjeż żejda mgarrba mill-OTE għall-implimentazzjoni tal-VRS tagħha jammontaw għal EUR 469,9 miljun <sup>(27)</sup>.
- (68) Għall-finijiet ta' komplettezza, is-CRA International ikkalkulat ukoll l-ispejjeż żejda li l-OTE ggorr abbażi ta' żewġ xenarji alternattivi. L-ewwel xenarju huwa bbażat fuq ir-rata ta' skont tal-WACC ta' l-OTE oghla (7,8 %). F'dan ix-xenarju, il-piż żejded jitnaqqas għal EUR 390,4 miljun. It-tieni xenarju jassumi li ma hemm ebda tnaqqis ta' taxxa. F'dan ix-xenarju, il-piż żejded jizjed għal EUR 540,2 miljun meta jintuża l-WACC ta' l-OTE, u għal EUR 643,4 miljun meta tintuża r-rata ta' skont hielsa mir-riskju ta' 3 %.
- (f) Assenza ta' vantaġġi marbutin max-xogħol jew vantaġġi oħrajn
- (69) Abbażi ta' l-istudju mwettaq mill-Professor Levantis ta' l-Università ta' Ateni, l-awtoritajiet Griegi saħqu li l-OTE ma tibbenefika minn ebda vantaġġ marbut max-xogħol. B'mod aktar partikolari, l-awtoritajiet Griegi kkonfermaw li l-OTE m'hijiex mehlusa milli thallas kontribuzzjonijiet tal-qgħad <sup>(28)</sup>. Fi kwalunkwe każ, fil-kuntest tas-sentenza ta' *Combis*, l-awtoritajiet Griegi argumentaw li l-eżistenza ta' vantaġġi strutturali ma kinitx parti mill-analiżi tal-Qorti. Il-vantaġġi strutturali lanqas ma kienu parti mill-valutazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-kompatibbiltà ta' l-għajnuna mogħtija minn Franza favur l-EDF.

<sup>(24)</sup> Dan kien ukoll l-approċċ mehud mill-gvern Grieg fil-prezentazzjonijiet tiegħu fl-4 ta' Novembru 2005.

<sup>(25)</sup> F'dan ir-rigward, is-CRA hija konformi mal-kontijiet ċertifikati ta' l-OTE mill-KPMG li użaw ukoll rata ta' skont ta' 3 %.

<sup>(26)</sup> KPMG kellha biss ir-responsabbiltà li tivverifika l-kontijiet ta' qabel it-taxxa ta' l-OTE u għalhekk ma kellhiex għaliex tikkalkula l-NPV ta' wara t-taxxa tal-VRS nominali.

<sup>(27)</sup> Dawn l-ispejjeż żejda jitqassmu kif ġej: piż ta' l-OTE minhabba l-istatus permanenti: EUR 322,9 miljun, u piż ta' l-OTE ta' salarji oghla: EUR 147,0 miljun.

<sup>(28)</sup> Skond l-awtoritajiet Griegi, l-OTE bhall-kumpaniji privati l-oħrajn kollha thallas il-kontribuzzjoni obbligatorja tal-qgħad dovuta minn min ihaddem kif mitlub skond il-leġislażzjoni tas-sigurtà soċjali applikabbli. Din tammonta għal 2,76 % (1,33 % addizzjonali jithallas mill-impjegat).

- (70) Rigward il-vantaġġi li l-OTE tista' takkwista mill-pożizzjoni monopolistika preċedenti tagħha, l-awtoritajiet Griegi fakkru li s-suq tal-linji fissi ilu liberalizzat għal kollox sa mill-2001, u li l-OTE kienet soġġetta għal regolament *ex ante* estensiv skond id-dispożizzjonijiet tal-Qafas Regulatorju applikabbli għas-servizzi u n-netwerks tal-komunikazzjonijiet elettronici. Ir-rimedji imposti mill-OTE mill-NRA, il-Kummissjoni Nazzjonali tat-Telekomunikazzjonijiet u l-Posta (EETT), frabta mas-swieq tat-telefonija fissa wasslu għad-dhul kompetittiv minn operaturi alternattivi u t-tnaqis tas-sehem fis-suq mill-OTE.
- (g) *L-impenn offrut mill-awtoritajiet Griegi*
- (71) Fir-risposta tagħhom, l-awtoritajiet Griegi ibbażaw il-kalkoli tagħhom fuq il-prezz ta' sehem ta' l-OTE kif kien fl-gheluq tan-negozju fil-25 ta' April 2006, jiġifieri EUR 17,98. Għalhekk, fil-25 ta' April 2006, 4 % ta' l-ishma ta' l-OTE kkorrisponda għal valur ta' ishma ta' EUR 353 miljun. Il-valur tal-kontribuzzjoni ta' l-awtoritajiet Griegi lill-VRS, sal-25 ta' April 2006, kien għalhekk 25 % taht EUR 469.9 miljun li jkkorrispondi għall-ispiza addizzjonali tal-VRS).
- (72) Madankollu, jekk ikun ikkunsidrat li l-valur tal-prezz ta' sehem ta' l-OTE huwa soġġett għal ċaqliq fil-Borża ta' Atena, fil-każ li l-valur totali ta' 4 % ta' l-ishma ta' l-OTE jaqbeż l-ispejjeż żejda mgarrba minn OTE, l-awtoritajiet Griegi ikkomettwew ruhhom biċ-ċar li jemendaw l-Artikolu 74 tal-Liġi 3371, sabiex tkun limitata l-kontribuzzjoni finanzjarja ta' l-Istat kif xieraq.
- (h) *Risposta għal kummenti minn terzi*
- (73) L-awtoritajiet Griegi jenfasizzaw li skond l-Artikolu 34 tal-Liġi tal-Kumpaniji Griega Nru 2190/1920 dwar soċjetajiet anonimi, il-laqgħa generali m'għandhiex il-kompetenza li tadotta deċizzjonijiet maniġerjali, billi din il-kompetenza hija tal-bord tad-diretturi (Artikolu 9, paragrafu (d) ta' l-Istatuti ta' l-OTE). Il-VRS kienet għalhekk diskussa u deċiża mill-bord tad-diretturi tal-kumpanija u aktar tard ipprezentata lill-investituri istituzzjonali.
- (74) Imbagħad, l-awtoritajiet Griegi argumentaw li l-kummenti magħmulin dwar il-fatt li l-Istat Grieg ikopri annwalment parti mid-defiċit tat-TAP-OTE huma bbażati fuq intendiment żbaljat tar-reġim tas-sigurtà soċjali fil-Greċja. L-awtoritajiet Griegi tennew li l-fond tal-pensjoni ewlieni għall-impjegati ta' l-OTE, it-TAP-OTE, huwa entità legali separata, irregolat mil-liġi pubblika, bħalma huma l-fondi ta' pensjonijiet l-oħrajn kollha fil-Greċja. Huwa għandu l-bord tad-diretturi tiegħu, id-dipartimenti ta' l-amministrazzjoni, tal-baġit u tal-finanzi tiegħu. Kwazi l-fondi ta' pensjonijiet eżistenti kollha huma fondi ta' liġi pubblika u huma indipendenti mill-kumpaniji fejn jaħdmu l-impjegati, huma awto-regolati u huma orjentati biex ma jhallux profitt. Id-drittijiet pensjonistiċi huma drittijiet ta' poter mogħtija skond il-Kostituzzjoni Griega (Artikolu 25). Il-karatteristiċi bażiċi tar-reġim tas-sigurtà soċjali Grieg huma l-karattru obligatorju, pubbliku u universali tiegħu. Is-sistema tal-pensjoni Griega hija għalhekk sistema ta' "Pay as you Go". Id-defiċits tad-diversi fondi taht liġi pubblika m'humiex iffinanzjati minn min ihaddem jew mill-impjegati iżda mill-Istat, b'dan ta' l-aħhar qiegħed taht obbligu kostituzzjonali li jggarantixxi li l-pensjonijiet kollha jithallsu b'mod shih.
- (75) Mill-1994 sa l-2001, għalkemm kumpanija legali privata iżda kkontrollata mill-Istat u totalment indipendenti mill-fond tal-pensjoni taht liġi pubblika t-TAP-OTE, l-OTE kellha mandat permezz ta' leġislazzjoni *ad hoc* u permezz ta' ftehim kollettiv tax-xogħol biex tkopri d-defiċit tat-TAP-OTE, u għalhekk biex topera tip ta' arrangament tas-sigurtà soċjali fisem l-Istat. Ir-responsabbiltà ta' l-OTE biex tkopri tali defiċits *ad hoc* tat-TAP-OTE żdiedet aktar u kkostitwiet żvantaġġ ċar għall-kumpanija.
- (76) Rigward il-vantaġġi allegati li l-OTE akkwistat mill-pożizzjoni monopolistika preċedenti tagħha, l-awtoritajiet Griegi enfasizzaw li sa mill-2001, is-suq tat-telekomunikazzjonijiet Grieg kien liberalizzat għal kollox u soġġett għas-supervizzjoni regulatorja *ex ante* ta' l-EETT, l-awtorità regulatorja nazzjonali. L-imġiba allegatament abbużiva ta' l-OTE ikollha tiġi ffaċċjata skond ir-regoli rispettivi speċifiċi għas-settur tal-Qafas Regulatorju ġdid u d-direttivi rilevanti tiegħu. Għall-awtoritajiet Griegi, ma jistgħux jintalbu miżuri kompensatorji li jappartjenu għal suq liberalizzat għal kollox permezz ta' mezz kompletament differenti, jiġifieri l-evalwazzjoni tal-miżuri ta' l-ghajnuna mill-Istat li huma unikament marbuta max-xogħol.
- (77) Finalment, l-awtoritajiet Griegi jiċhdu bhala inkorretta l-allegazzjoni ta' parti terza li l-OTE hija eżentata mill-hlas tat-taxxa tar-reklamar, waqt li kumpaniji oħrajn fil-Greċja kienu responsabbli li jhallsu. Għalkemm skond l-artikolu 19(2) tal-Liġi Nru 1264/1982, impriżi jew utilitajiet ta' karattru pubbliku, bħall-OTE, huma eżentati milli jhallsu t-taxxa tar-reklamar, sentenza reċenti mill-Qorti Amministrattiva tal-Prim'Istanza (Deċizzjoni 9564/2005) interpretat il-kunċetti ta' "servizz pubbliku" u "utilitajiet" kif deskritt fil-Liġi Nru 1264/1982, fis-sens li mhux biss l-OTE iżda kull operatur tat-telekomunikazzjonijiet kien eżentat mit-taxxa tar-reklamar<sup>(29)</sup>, indipendentement mill-istatus tiegħu bhala kumpanija pubblika jew privata<sup>(30)</sup>.

<sup>(29)</sup> Il-gvern Grieg iddikjara wkoll li l-Artikolu 24 tal-Liġi Nru 3470/2006 reċenti issa jiddikjara ċarament li l-OTE u oħrajn ma jgawdux aktar status speċifiku li jagħtihom id-dritt li jkunu eżentati mit-taxxa tar-reklamar. Skond il-Liġi Nru 1264/1982, kumpaniji jew utilitajiet pubbliċi eżentati mit-taxxa tar-reklamar huma dawk biss li l-kapital ta' l-ishma tagħhom huwa fil-maġġoranza assoluta ta' l-Istat Grieg. Għaldaqstant, l-OTE u l-fornituri tat-telekomunikazzjoni l-oħrajn bħalissa huma responsabbli li jhallsu t-taxxa tar-reklamar.

<sup>(30)</sup> Skond il-gvern Grieg il-Qorti amministrattiva kkonkludiet li l-karatterizzazzjoni tal-kumpanija bhala utilità pubblika ma torbotx ma l-istatus legali tagħha, jew il-qafas legali li fih hija topera, iżda tiddependi biss fuq in-natura ta' servizz li l-imsemmija kumpanija tagħti. Għalhekk, skond il-Qorti, impriżi li joffru oġġetti u servizzi meqjusin vitali għas-soċjeta, bħat-telekomunikazzjonijiet, forniment ta' l-ilma u l-enerġija jkkostituwixxu utilitajiet.

## VI. EVALWAZZJONI TA' L-GHAJNUNA

## Eżistenza ta' l-ghajnuna

- (78) L-Artikolu 87(1) jipprevedi li kwalunkwe għajnuna mogħtija minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi ta' l-Istat fi kwalunkwe forma li twassl għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti impriżi, safejn toqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, tkun inkompatibbli mas-suq komuni.
- (79) Il-klassifikazzjoni ta' miżura nazzjonali bhala għajnuna ta' l-Istat tippresupponi li jintlahqu l-kondizzjonijiet kumulattivi li ġejjin: (i) il-miżura tagħti vantaġġ; (ii) dak il-vantaġġ huwa mogħti permezz ta' riżorsi ta' l-Istat; (iii) il-vantaġġ huwa selettiv; u (iv) il-miżura tfixkel jew thedded li tfixkel il-kompetizzjoni u hija kapaċi li taffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri.
- (80) Fil-każ preżenti m'huwiex ikkontestat li sal-punt li l-awtoritajiet Griegi jipproponu li jittrasferixxu 4 % ta' l-ishma tagħhom f'OTE lit-TAP-OTE bhala parti mill-kontribuzzjoni tagħhom lejn l-ispejjeż ġenerali tal-VRS tal-kumpanija, il-miżura tinvolvi l-użu tar-riżorsi ta' l-Istat. Is-sehem ta' 4 % ta' l-Istat f'OTE huwa dhul b'valur ekonomiku. Dan id-dhul qiegħed jiġi ttrasferit mingħajr ebda kumpens fil-valur tas-suq tiegħu. Konsegwentament, il-miżura tinvolvi t-trasferiment tar-riżorsi ta' l-Istat.
- (81) Barra minn hekk, għalkemm id-destinatarju dirett ta' l-ghajnuna huwa TAP-OTE, fond tal-pensjoni taħt liġi pubblika li huwa parti minn sistema ta' sigurtà soċjali usa' tal-Greċja – il-benefiċjarju reali tal-miżura hija OTE għaliex il-kumpanija hija meħlusa minn parti mill-obbligi tagħha tas-sigurtà soċjali li jirriżultaw mill-VRS in kwistjoni. Ebda intrapriża oħra ma tgawdi l-vantaġġ speċifiku. Konsegwentament, il-miżura hija wahda selettiva
- (82) Lanqas m'hu kkontestat li peress li l-OTE hija operatriċi ta' netwerk mifruq man-nazzjon kollu involuta fil-forniment ta' netwerks u servizzi ta' komunikazzjoni elettronika inkluż il-forniment ta' servizzi ta' komunikazzjoni elettronika internazzjonali, kwalunkwe għajnuna mogħtija tista' taffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri.
- (83) Rigward il-kwistjoni jekk din il-kontribuzzjoni taħtix vantaġġ lill-OTE li twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni, l-awtoritajiet Griegi argumentaw li (a) hija aġixxiet bhala investitur privat, u (b) li l-miżura ma taħtix vantaġġ lill-OTE għaliex hija sempliċiment tipprovdi kumpens għall-iżvantaġġi strutturali ta' din ta' l-aħħar minhabba l-istatus *de facto* ta' impjeg permanenti ta' l-impjegati tagħha u l-ispejjeż tas-salarji aktar għoljin imposti fuqha bil-liġi waqt il-perjodu ta' qabel il-liberalizzazzjoni.
- (a) *Konformità mal-prinċipju ta' l-investitur privat*
- (84) F'konformità mal-htigiet stabbiliti fil-ġurisprudenza, sabiex ikun determinat jekk il-kontribuzzjoni finanzjarja ta' l-Istat Grieg għall-ispejjeż tal-VRS ta' l-OTE tistax titqies li hija konformi ma' l-imġiba ta' investitur privat li jaġixxi taħt kondizzjonijiet normali tas-suq, huwa meħtieġ li jkun ikkunsidrat jekk f'ċirkostanzi simili investitur privat ta' daqs komparabbli ma' dak ta' l-Istat kienx jipprovdi kontribuzzjoni finanzjarja ta' tali ammont (jiġifieri ekwivalenti għal 4 % ta' l-ishma ta' l-OTE) <sup>(31)</sup>.
- (85) F'dak ir-rigward, għandha ssir distinzjoni bejn l-obbligi li l-Istat għandu jassumi bhala sid tal-kapital ta' l-ishma ta' kumpanija u l-obbligi tiegħu bhala awtorità pubblika <sup>(32)</sup>. L-OTE hija kumpanija pubblika b'responsabbiltà limitata, l-Istat Grieg bhala s-sid maġġoritarju tal-kapital ta' l-ishma tal-kumpanija kien ikun responsabbli biss għaddjun tal-kumpanija sal-valur tal-likwidazzjoni ta' l-assi tagħha. Ir-responsabbiltajiet tas-sigurtà soċjali u oħrajn marbutin mal-liġi tax-xogħol huma normalment imġarrba mill-kumpanija kkonċernata u mhux minn dawk li għandhom ishma fiha. Barra minn hekk, għandu jkun enfasizzat li l-OTE m'hijiex kumpanija f'sitwazzjoni finanzjarja diffiċli jew li ma tistax taqdi r-responsabbiltajiet finanzjarji tagħha ta' VRS.
- (86) Għalhekk, l-obbligi riżultanti mill-ispiza ta' l-irtirar kmieni ta' haddiema li m'għadhomx meħtieġa u l-hlasijiet ta' kwalunkwe benefiċċji ta' l-impjeg assoċjati ma jistgħux jiġu kkunsidrati għall-finijiet ta' l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' l-investitur privat <sup>(33)</sup>.
- (87) Barra minn hekk, l-ebda detentur ta' ishma barra mill-Istat Grieg ma kkontribwixxa għall-ispejjeż addizzjonali tal-pjan ta' ristrutturazzjoni ta' l-OTE, għalkemm il-profitabbiltà mtejba mistennija ta' l-OTE għandha tibbenefika lill-investituri kollha mingħajr distinzjoni. F'dawn iċ-ċirkostanzi, l-imġiba ta' l-Istat Grieg kienet differenti minn dik ta' l-investituri privati l-oħrajn fl-OTE. Anke jekk il-pożizzjoni speċjali ta' l-Istat bhala detentur ta' l-ishma ewlieni setgħet tiġġustifika mġiba differenti, normalment ikun mistenni li fejn wieħed mid-detenturi ta' l-ishma ta' kumpanija jipprovdi assistenza finanzjarja mingħajr mad-detenturi l-oħrajn ta' l-ishma jagħmlu l-istess bl-istess manjiera, tali detentur ta' l-ishma jirċievi xi tip ta' kumpens fil-forma ta' sehem akbar fil-kumpanija jew b'mod iehor. Madankollu, fil-każ preżenti, l-Istat m'huwa qed jirċievi l-ebda kumpens lil hinn minn dak ta' l-investituri l-oħrajn kollha fil-kumpanija jirċievu.

<sup>(31)</sup> Il-Kawża C-305/89 *L-Italja vs Il-Kummissjoni* [1991] Ġabra I-1603, paragrafu 19.

<sup>(32)</sup> Il-Kawzi Kongunti C-278/92, C-279/92 u C-280/92 *Spanja vs Il-Kummissjoni* [1994] Ġabra I-4103, paragrafu 22.

<sup>(33)</sup> Il-Kawża C-305/89, loc.cit., paragrafu 22.

- (88) Il-fatt li l-prezz ta' kull sehem ta' l-OTE żdied mit-thabbir tal-VRS ma jfissirx neċessarjament li l-kontribuzzjoni finanzjarja ta' l-Istat għandha tiġi kkunsidrata, għal din ir-raġuni biss, bhala kompatibbli mat-test ta' l-investitur privat. Fil-prinċipju, kwalunkwe kontribuzzjoni finanzjarja mill-Istat għat-titjib tal-pożizzjoni finanzjarja ta' kumpanija kwotata x'aktarx ittejjeb il-prezz ta' l-ishma ta' din ta' l-ahhar u dan irrispettivament minn jekk it-tali kontribuzzjoni tikkwalifikax ukoll bhala għajnuna fit-tifsira ta' l-Artikolu 87 (1) tat-Trattat.
- (89) Għal dawn ir-raġunijiet ta' hawn fuq kollha, l-argument ta' l-awtoritajiet Griegi li l-kontribuzzjoni tagħhom għall-ispejjeż tal-VRS hija konformi mal-prinċipju ta' l-investitur privat għandu jiġu miċhud.
- (b) *Nuqqas ta' vantaġġ ekonomiku*
- (90) Skond il-każistika stabbilita, il-kunċett ta' għajnuna jinkludi vantaġġi mogħtijin minn awtoritajiet pubbliċi li, f'diversi forum, jimmitigaw il-ħlasijiet li normalment huma inkluzi fil-baġit ta' impriza<sup>(34)</sup>. F'dan ir-rigward il-Qorti kkonstatat li riduzzjoni parzjali tal-ħlasijiet soċjali li jgħaddu għal fuq impriza jikkostitwixxu għajnuna fit-tifsira ta' l-Artikolu 87(1) tat-Trattat jekk dik il-miżura hija intenzjonata parzjalment biex teżenta lil dawk l-imprizi mill-ħlasijiet finanzjarji li ġejjin mill-applikazzjoni normali tas-sistema tas-sigurtà soċjali ġenerali, mingħajr ma jkun hemm kwalunkwe ġustifikazzjoni għal din l-eżenzjoni abbażi tan-natura jew l-iskema ġenerali ta' din is-sistema<sup>(35)</sup>.
- (91) L-awtoritajiet Griegi jikkontestaw li t-tnaqqis parzjali ta' l-ispejjeż ta' l-OTE għall-VRS jagħti vantaġġ lill-kumpanija u li għandu impatt fuq il-kompetizzjoni abbażi li jillibera lill-OTE minn żvantaġġ strutturali b'mod li jkun żgur li din ta' l-ahhar tkun soġġetta għall-istess sistema, iżda inqas stretta, tal-liġi tax-xogħol applikabbli għal kwalunkwe kumpanija oħra fis-suq Grieg tat-telekomunikazzjonijiet elettronici. F'dan ir-rigward, l-awtoritajiet Griegi qagħdu fuq is-sentenza *Combus* mill-Qorti tal-Prim'Istanza. F'dak il-każ, il-Qorti ddikjarat li miżura (ta' l-Istat) li kienet "introdotta biex tieħu post l-istatus privileġġjat u li jiswa ħafna ta' l-uffiċjali impjegati minn *Combus* bl-istatus ta' impjegati fuq bażi kuntrattwali komparabbli ma' dak ta' impjegati ta' imprizi oħrajn tat-trasport bil-karozzi tal-linja li jikkompetu mal-*Combus*" (traduzzjoni mhux uffiċjali) ma kinitx tikkostitwixxi għajnuna għaliex "l-intenzjoni (tal-gvern Daniż) kienet għalhekk li jehles lil *Combus* minn żvantaġġ strutturali li kellha frelazzjoni mal-kompetituri tagħha fis-settur privat"<sup>(36)</sup>.
- (92) F'dan ir-rigward, għandu jiġi innotat li l-ġurisprudenza *Combus* ma gietx ikkonfermata mill-Qorti tal-Ġustizzja. B'mod partikolari, ċerti sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja huma kontra s-suppożizzjoni li l-ghoti ta' kumpens għal żvantaġġ strutturali tipprekludi miżura li tiġi karatterizzata bhala għajnuna. F'ġurisprudenza kostanti, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li kemm miżura tista' titqies bhala għajnuna għandu jiġi deċiż billi wiehed iħares lejn il-konsegwenzi tal-miżura u mhux lejn ir-raġunijiet jew l-għanijiet tal-miżura<sup>(37)</sup>. Il-Qorti ddeċidiet ukoll li kull miżura li tirilaxxa intrapriża mill-ispejjeż li normalment ikunu inkluzi fil-baġit tagħha għandha tikkostitwixxi għajnuna mill-istat<sup>(38)</sup>. Il-Qorti għamlitha ċara li dan il-każ ikopri, per eżempju, in-nefqa relatata mas-salarju ta' l-impjegati<sup>(39)</sup>. Fid-dawl ta' dan ir-raġunar, il-Qorti ma aċċettatx li miżura ma tghaddix vantaġġi fuq l-imsemmija intrapriża, sempliciment għaliex tibbilanċja b'xi żvantaġġ li dik l-intrapriża tkun ġarrbet fil-passat<sup>(40)</sup>.
- (93) Huwa minnu li s-sistema tal-liġi tax-xogħol applikabbli għall-OTE hija differenti minn dik applikata għal kwalunkwe kumpanija privata oħra fil-Greċja, għaliex l-istatus ta' permanenza ta' l-impjegati ta' l-OTE u s-salarji aktar għoljin ma jstgħux ikunu modifikati sakemm ma tghaddix leġislazzjoni ġdida li ġġib fis-seħħ il-kunsens meħtieġ ta' l-impjegati ta' l-OTE. Generalment, is-sistema tax-xogħol applikabbli għall-OTE żżid l-ispejjeż tagħha tax-xogħol u tas-sigurtà soċjali u ċċaħhad lill-kumpanija mil-libertà li jgawdu kumpaniji kompetituri oħrajn rigward ir-ristrutturar ta' l-ispejjeż tax-xogħol tagħhom f'konformità tal-kondizzjonijiet tas-suq prevalenti minn żmien għal żmien.
- (94) F'dan ir-rigward, il-każ preżenti għandu numru ta' similitaritajiet ma' *Combus*. F'*Combus*, l-Istat Daniż ma kkompensax lill-kumpanija kkonċernata iżda lill-uffiċjali impjegati minnha. Bl-istess mod, l-Istat Grieg ma jikkompensax lill-OTE, iżda lill-Fond tal-Pensjoni ta' l-impjegati għat-telf ta' dhul dovut għall-irtirar kmieni. Bhal f'*Combus*, l-istatus permamenti ta' l-impjegati ta' l-OTE jikkostitwixxi "status privileġġjat u li jiswa ħafna" frelazzjoni ma' l-istatus ta' l-impjegati fis-settur privat. Bhal f'*Combus*, l-intenzjoni ta' l-awtoritajiet Griegi hija li teħles lill-OTE "minn żvantaġġ strutturali li għandha fir-rigward tal-kompetituri tagħha fis-settur privat".

<sup>(36)</sup> Il-Kawża T-157/01, loc. Cit. Paragrafu 57.

<sup>(37)</sup> Il-Kawża 173/73 *L-Italja vs il-Kummissjoni* [1974] ECR 709, paragrafu 13; Kawża C-310/85 *Deufil* [1987] ECR 901, paragrafu 8, Kawża C-241/94 *Franza vs il-Kummissjoni* [1996] ECR I-4551, paragrafu 20.

<sup>(38)</sup> Il-Kawża C-387/92 *Banco Exterior de España* [1994] ECR I-877, paragrafu 13, Kawża C-241/94 *Franza vs il-Kummissjoni* [1996] ECR I-4551, paragrafu 34.

<sup>(39)</sup> Il-Kawża C-05/01, *Il-Belġju vs il-Kummissjoni* [2002] ECR I-1191, paragrafu 39.

<sup>(40)</sup> Il-Kawża 30/59 "*De Gezamenlijke Steenkolenmijnen f'Limburg vs l-Awtorità Superjuri* [1961] ECR 1 paragrafi 29-30, Kawża 173/73 *L-Italja vs il-Kummissjoni* [1974] ECR 709, paragrafi 12-13, Kawża C-241/94 *Franza vs il-Kummissjoni* [1996] ECR I-4551, paragrafi 29, 35. Kawża 251/97 *Il-Kummissjoni vs Franza* [1999] ECR I-6639, paragrafi 40, 46-47, ara wkoll il-Kawża T-109/01 *Fleuren Compost* [2004] ECR II-127, paragrafu 54.

<sup>(34)</sup> Ara, *inter alia*, is-sentenzi fil-Kawża 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg vs High Authority* [1961] Ġabra 1, il-Kawża C-387/92 *Banco Exterior de España* [1994] Ġabra I-877, paragrafu 13; Kawża C-241/94 *Franza vs Kummissjoni* [1996] Ġabra I-4551, paragrafu 34; u l-Kawża C-256/97 *DM Transport* [1999] Ġabra I-3913, paragrafu 19.

<sup>(35)</sup> Il-Kawża 173/73 *L-Italja vs Il-Kummissjoni* [1974] Ġabra 709, paragrafu 15; għall-istess effett ara s-sentenza fil-Kawża C-301/87 *Franza vs Il-Kummissjoni* [1990] Ġabra I-307, paragrafu 41.

- (95) Barra minn hekk, bhalma kien il-każ f'*Combus*, l-intervent ta' l-Istat ma jimmirax li jagħmel tajjeb jew inaqas il-piż minn fuq l-OTE għall-obbligi ta' pensjonijiet imghoddija tagħha li jirriżultaw minn perjodu ta' żmien meta l-kumpanija saret soġġetta għal qafas tal-liġi tax-xogħol *sui generis* (responsabbiltajiet mghoddija), iżda huwa strettement limitat biex jagħmel lill-OTE konformi mas-settur privat rigward id-drittijiet ta' pensjonijiet futuri tagħha.
- (96) Wara li jiġi kkunsidrat dan kollu, il-Kummissjoni tinnota wkoll li l-kuntest fattwali u legali tal-każ involut hawnhekk madankollu juri numru ta' partikolaritajiet meta mqabbel ma' dak ta' *Combus*.
- (97) L-ewwelnett, f'*Combus* il-kumpens ta' l-awtoritajiet Daniżi mmira li jiffacilita l-bidla prevista ta' l-istatus tal-kumpanija minn waħda pubblika għa dik privata, u għalhekk saret l-offerta tal-kumpens finanzjarju (bonus) mill-gvern Daniż lill-impjegati tal-*Combus* li l-istatus tagħhom inbidel minn impjegati pubbliċi għal impjegati b'kuntratt skond il-liġi privata. L-OTE, madankollu, saret kumpanija pubblika b'responsabbiltà limitata fl-1994, mingħajr ma ttiehdu miżuri xierqa f'dak iż-żmien mill-Istat sabiex jiġi żgurati li r-regoli tax-xogħol tal-kumpanija jkunu allinjati ma' dawk ta' kumpanija pubblika b'responsabbiltà limitata normali. L-Istat lanqas m'għamel intervent fl-2001, meta l-OTE tilfet id-dritt esklussiv tagħha li tipprovi servizzi ta' telekomunikazzjoni tal-voċi fissi u s-suq tal-komunikazzjoni elettronika Grieg kien liberalizzat għal kollox.
- (98) F'dan ir-rigward, ma jistax ikun eskluż li n-numru kbir ta' impjegati seta' ppermetta lil OTE, speċjalment waqt is-snin kritiċi qabel u immedjatament wara l-liberalizzazzjoni shiha, biex tiżgura u żżomm il-pożizzjoni dominanti tagħha u tkompli tkun preżenti virtwalment fit-taqsimiet kollha tas-suq tat-telekomunikazzjonijiet elettronici.
- (99) Barra minn hekk, kif intqal fil-paragrafu 93, il-kuncett ta' għajjnuna fl-Artikolu 87(1) KE jkopri biss miżuri li jħaffu t-tagħbijiet normalment assunti f'baġit ta' impriża u li mhumiex meqjusin bħala vantaġġ ekonomiku li l-impriża destinatarja ma kinitx takkwista taht kondizzjonijiet normali tas-suq <sup>(41)</sup>.
- (100) F'dan ir-rigward, għandu jiġi ddikjarat li skond il-każistika, l-ispejjeż għall-impriża li jirriżultaw minn ftehimiet kollettivi, konkluzi bejn min ihaddem u t-*trade unions*, li l-impriża huma marbutin li josservaw, jew għaliex huma ikkonformaw ma' dawk il-ftehimiet jew għaliex dawk il-ftehimiet kienu estiżi b'regolament, huma spejjeż li huma inkluzi, min-natura tagħhom, fil-baġits ta' l-impriża <sup>(42)</sup>.
- (101) Għalkemm, kif innotat fil-paragrafu 93, ir-regoli tax-xogħol li ġew imposti mill-OTE huma tassew eċċezzjoni għal-liġi tax-xogħol ordinarja applikata s'issa lil kwalunkwe kumpanija privata oħra fil-Greċja, u li l-istatus ta' permanenza u s-salarji għoljin garantiti lill-impjegati ta' l-OTE ma kinux fir-realtà r-riżultat ta' ftehim kollettiv negozjat b'mod hieles, iżda kienu imposti fuq il-kumpanija mill-Istat innifsu, il-Kummissjoni tinnota li fl-ebda żmien minn meta l-OTE saret kumpanija kkwotata ma kien hemm indikazzjoni mill-awtoritajiet Griegi li r-responsabbiltajiet taht il-liġi tax-xogħol ta' l-OTE m'għandhomx ikunu inkluzi fil-baġit normali tal-kumpanija jew li l-Istat ikollu jikkumpensa lill-OTE għall-ispejjeż addizzjonali tal-permanenza u s-salarji għoljin imposti mil-liġi fuqha. Bl-istess mod, il-valutazzjoni ta' l-istokk ta' l-OTE kienet ukoll ibbażata fuq is-suppożizzjoni li l-ispejjeż tal-permanenza u tas-salarji għoljin ta' l-OTE huma normalment inkluzi fil-baġit ta' l-OTE.
- (102) Dan ir-raġunar, eżaminat flimkien mal-konkluzjonijiet fis-sentenza *Combus* iwassal għall-konkluzjoni li l-miżura konċernata tista' titqies bħala għajjnuna. Madankollu, din il-kwistjoni ma tehtieġx aktar li tibqa' tiġi indirizzata, peress li għar-raġunijiet spjegati f'aktar dettal hawn isfel, hija fi kwalunkwe każ kompatibbli mas-suq komuni skond l-Artikolu 87(3)(c) tat-Trattat.

#### VII. KOMPATIBILTÀ TA' L-GHAJNUNA MAS-SUQ KOMUNI

- (103) Il-Kummissjoni tinnota li l-kontribuzzjoni ta' l-Istat prevista għall-ispejjeż tal-VRS ta' l-OTE hija parti minn pjan usa' ta' l-awtoritajiet Griegi biex jirristrutturaw r-regim ta' l-impjeg applikabbli għall-OTE sabiex jiggarantixxi l-vijabbiltà tagħha fuq medda ta' żmien twil u biex itejbu l-funzjonament tas-suq tal-komunikazzjonijiet elettronici. Il-VRS għalhekk tidher bħala pass mehtieġ lejn aktar privatizzazzjoni ta' l-OTE.
- (104) Il-Kummissjoni għalhekk tikkunsidra li l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tal-miżura mas-suq komuni tehtieġ li tkun ibbażata direttament fuq l-Artikolu 87(3)(c) tat-Trattat KE li jiddikjara li: "għajjnuna mahsuba biex tiffacilita l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet jew ta' ċerti reġjuni ekonomiċi, basta dik l-għajjnuna ma tfixkilx il-kondizzjonijiet tal-kummerċ sa grad li jkun kuntrarju għall-interess komuni" tista' tkun ikkunsidrata bħala kompatibbli mas-suq komuni.
- (105) Sabiex għajjnuna tkun ikkunsidrata kompatibbli mas-suq komuni minhabba li tippromwovi l-iżvilupp ta' l-attivitajiet ekonomiċi jew ta' ċerti oqsma ekonomiċi, hija għandha ttejjeb il-mod kif titwettaq l-attività ekonomika. L-għajjnuna hija kompatibbli biss skond l-Artikolu 87(3)(c) kemm-il darba ma taffettwax hażin il-kondizzjonijiet tal-kummerċ b'mod kuntrarju għall-interess komuni. Fit-twettiq ta' din l-evalwazzjoni, il-Kummissjoni tagħti attenzjoni partikolari lill-kriterju tan-neċessità u tal-proporzjonalità <sup>(43)</sup>.

<sup>(41)</sup> Kawża 173/73 *L-Italja vs Il-Kummissjoni* [1974] Ġabra 709, paragrafu 26; Kawża C-387/92 *Banco Exterior de España* [1994] Ġabra I-877, paragrafi 12 u 13; u Kawża C-280/00 *Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] Ġabra I-9919, paragrafu 84, u l-każistika kkwotata hemmhekk

<sup>(42)</sup> Kawża C-482/99 *Franza vs Il-Kummissjoni* [2002] Ġabra I-4397, paragrafu 40.

<sup>(43)</sup> Il-Kawża T-187/99 *Agrana Zucker und Stärke AG vs Il-Kummissjoni*, [2001] Ġabra I-1587, paragrafu 74

(a) *Il-miżura hija konformi ma' l-interess komuni*

(106) Il-miżura nnotifikata, billi sseraħ lill-OTE mill-ispejjeż żejda li hija ġgorr bhala impriża li qabel kienet impriża pubblika, minhabba l-istatus ta' impjegat permanenti u s-salarji għoljin tal-persunal tagħha, ser tippermetti lill-kumpanija biex topera liberament fis-suq tal-komunikazzjonijiet elettronici li gie lliberalizzat għal kollox u biex twettaq l-aġġustamenti meħtieġa biex tirrispondi għall-iżviluppi tas-suq u oħrajn teknoloġici li jaffetwaw il-vijabilità tal-kumpanija fuq medda ta' żmien twil.

(107) Partikolarment, it-tnaqqis ta' madwar terz tal-persunal ta' l-OTE permezz tal-VRS, flimkien mal-kunsens ta' l-impjegati li titnehha l-permanenza għal impjegati godda bi skambju mal-pakkett ta' rtirar kmieni offert mill-OTE, huma komponenti ewlenin tal-miżuri generali ta' ristrutturatur ta' l-OTE li għandhom jiggarrantixxu li l-kumpanija tkun trendi tajjeb, topera b'mod effiċjenti u tiġi pprivatizzata aktar. S'issa, l-istatus ta' impjegat permanenti ta' l-impjegati ta' l-OTE, in-numru eċċessiv tagħhom u r-regim ta' salarju għoli fiss applikat għalihom jikkostitwixxu ostakli ewlenin għal aktar privatizzazzjoni tal-kumpanija u l-hruġ ta' l-Istat Grieg mill-OTE.

(108) It-trasformazzjoni ta' l-OTE, minn kumpanija li kienet wahda monopolista għal kumpanija li hija soġġetta għall-istess qafas legali bħal kwalunkwe operatur privat iehor fil-Greċja, u r-rilaxx mahsub sussegwenti mill-Istat Grieg tal-kontroll tiegħu fuq il-kumpanija, ittejjeb l-operat tas-suq tal-komunikazzjonijiet elettronici Grieg, tnaqqas l-ostakli ta' dhul u hruġ fis-suq<sup>(44)</sup> u hija ta' benefiċċju fit-tul għall-konsumaturi finali.

(109) Għalhekk il-kontribuzzjoni finanzjarja pplanata ta' l-Istat Grieg għall-ispejjeż tal-VRS hija konformi ma' l-interess komuni.

(b) *L-għajjnuna hija l-istrument adatt*

(110) Fil-bidu ta' l-investigazzjoni formali, il-Kummissjoni esprimiet rizervi rigward il-htieġa tal-VRS prezenti b'referenza għall-VRS precedenti oħrajn li kienu ffinanzjati għal kollox mill-OTE.

<sup>(44)</sup> Dawn il-barrieri huma dovuti għall-fatt li d-dhul fis-suq Grieg tal-mezzi ta' komunikazzjoni elettronici permezz tal-ksib ta' l-OTE, għalissa huwa ostakolat mill-kondizzjonijiet tax-xogħol eċċezzjonalment inflessibbli li huma applikabbli għall-OTE, u għall-fatt li l-impjegati tagħha de facto jgawdu status ta' permanenza, li jipprevjoni lill-OTE milli tittiehed minn operaturi tan-negozju oħrajn. Bl-istess mod, għall-istess raġunijiet, il-hruġ mis-suq fil-forma ta' tneh-hija tal-kontroll mill-Istat, għalissa jidher improbabbli hafna.

(111) Partikolarment, l-investigazzjoni wriet li sa mill-1996 u sa l-2004, l-OTE ppremettiet li 8 173 impjegat jirtiraw kmieni. Madankollu, dawn il-VRS annwali iżgħar (medja ta' 900 impjegat fis-sena) kienu offruti biss lil impjegati li diġà kienu intitolati għal pensjoni iżda li setgħu jkomplu jaħdmu sakemm jintlahqu l-kondizzjonijiet għal irtirar kmieni<sup>(45)</sup>. Konsegwentament, dawn il-VRS passati ma nvolwewx ir-rikonoxximent ta' xi snin nozzjonali lill-impjegati kkonċernati u għalhekk ma jistgħux jitqabblu mal-VRS prezenti safejn huma involuti l-istruttura u l-kamp ta' applikazzjoni tagħhom. F'dak is-sens, il-VRS precedenti implimentati mill-OTE ma kinux differenti minn VRS ekwivalenti implimentati minn kwalunkwe kumpanija privata jew il-VRS "regolari" attwali ta' l-OTE<sup>(46)</sup>.

(112) Fil-każ prezenti, peress li l-VRS kienet sempliċement toffri rtirar kmieni biss lill-impjegati li kienu intitolati għal pensjoni iżda li għadhom ma laħqux l-età obligatorja tal-pensjoni, ma kinitx twassal kemm li tittiehed mill-oghla numru possibbli ta' impjegati eliġibbli li xorta kienu jippreferu li jibqgħu fl-impjegat sabiex jircievu l-pensjoni massima possibbli<sup>(47)</sup>.

(113) F'dawn iċ-ċirkostanzi, id-deċiżjoni ta' l-OTE li tirrikonoxxi sa 7 snin nozzjonali ta' servizz lill-impjegati kollha li mbagħad ikunu soġġetti għal irtirar obligatorju bejn l-2005 u l-2012 u għalhekk toffrilhom l-għażla ta' rtirar kmieni b'pensjoni shiha, hija pprezentata bhala l-uniku mezz li x'aktarx iwassal għar-rilaxx fil-hin ta' numru sinifikanti ta' impjegati. Fil-fatt, impjegat li jgawdi status ta' kwazi-impjegat ċivili jiddeciedi biss li jhalli lill-kumpanija jekk min jimpjega joffri l-inċentivi xierqa għal dak il-għan. L-OTE għalhekk kellha bżonn toffri ta' l-inqas kumpens adegwat għall-benefiċċji ekonomiċi li impjegat kien ikompli jgawdi kieku baqa' taħt il-protezzjoni tal-permanenza. L-użu sussegwenti b'suċċess li sar mill-VRS (madwar 91 % ta' l-impjegati eliġibbli) jikkonferma li l-inċentivi addizzjonali offruti mill-OTE lill-impjegati tagħha fil-forma ta' snin nozzjonali ta' servizz rikonoxxuti huma strument xieraq.

<sup>(45)</sup> Per eżempju impjegati bi 30 sena servizz (dritt għal pensjoni) setgħu jkomplu jaħdmu sakemm jilhq u l-età ta' 58 sena jew meta jkunu għamlu 35 sena ta' servizz, liema wahda minnhom isseħh l-ewwel. Tali impjegati jagħzlu aktar li jkomplu jaħdmu sa l-irtirar obligatorju sabiex iżidu l-bazi li fuqu tiġi kkalkulata l-pensjoni tagħhom. Kif qalu l-awtoritajiet Griegi, is-salarji jizdiu b'rata aktar għolja mill-pensjonijiet u l-impjegati ta' l-OTE jippreferu b'mod ġenerali li jkomplu jaħdmu għall-kumpanija minhabba li l-pensjonijiet huma kkalkolati fuq il-bazi ta' l-aħħar salarju.

<sup>(46)</sup> Kif imsemmi fuq fil-paragrafu (56), il-VRS "regolari" tikkonċerna biss impjegati li diġà akkwistaw id-drittijiet tal-pensjoni iżda li s'issa għadhom ma qdewx il-kondizzjonijiet għal irtirar mandatorju. Il-VRS regolari ma tinvolvx snin "nozzjonali" u għalhekk l-ispejjeż tagħha m'humiex koperti mill-kontribuzzjoni ta' l-Istat Grieg.

<sup>(47)</sup> Ara nota ta' qiegħ il-paġna 34.

- (114) L-OTE ma setgħetx tirrikorri mill-ġdid għal miżuri li jiswew inqas, bħal pjan ta' *redundancy*, għaliex l-impjegati ta' l-OTE kien ikollhom jaċċettaw li jtilfu l-istatus tagħhom ta' impjieg għal għomorhom bi skambju ma' kumpens aktar baxx minhabba *r-redundancy*. Lanqas ma seta' l-istatus permanenti ta' l-impjegati ta' OTE jiġi abolit retroattivament sabiex OTE tkun tista' twettaq skema obbligatorja għal haddiema li m'għadhomx mehtieġa għaliex, kif spjegaw l-awtoritajiet Griegi, tali għażla kienet tqajjem kwistjonijiet legali u kostituzzjonali serji hafna li kienu jmorru kontra r-istrutturar kollu ta' l-OTE.
- (115) Barra minn hekk, tista' ssir analogija bejn il-każ preżenti u l-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar *l-istranded costs* fis-settur ta' l-enerġija <sup>(48)</sup>. L-*istranded costs* jirriżultaw meta l-operatur b'responsabbiltà jzomm spejjeż assoċjati mal-fatt li huwa fornitur b'responsabbiltà iżda m'huwiex aktar kapaci jirkuprahom għaliex hemm kompetituri ġodda li qed jaqdu s-suq bħala riżultat tal-liberalizzazzjoni.
- (116) Għalhekk, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat Grieg lill-VRS tista' b'analogija tiġi trattata b'mod simili bhala kumpens għal spejjeż mhux rekuperabbli, għar-raġunijiet li ġejjin. L-istatus permanenti speċjali ta' l-impjegati ta' l-OTE huwa marbut mas-sitwazzjoni monopolistika preċedenti fejn is-suq kien għadu mhux liberalizzat. Dak iż-żmien dan ir-reġim speċjali ma wassalx għal diffikultajiet sakemm l-OTE operat f'ambjent monopolistiku. L-OTE kellha spejjeż oghla meta mqabbla ma' oħrajn iżda kienet protetta minn kwalunkwe kompetizzjoni intra-industrijali. Sa mil-liberalizzazzjoni tas-suq Grieg tat-telekomunikazzjoni, dan ir-reġim speċifiku ta' l-impjegati gradwalment sar piż għall-OTE li jaffettwa l-kompetittività tagħha. Il-permanenza speċifika ta' l-impjegati, jiġifieri r-reġim ta' kważi-impjegati ċivili, jirrappreżenta spiża tal-paga addizzjonali għall-OTE li l-kompetituri ma jgorrux <sup>(49)</sup>.
- (117) Għaldaqstant, id-deċiżjoni mill-awtoritajiet Griegi li jiffinanzjaw l-ispejjeż tal-VRS li jirriżultaw mill-ispejjeż tal-permanenza u s-salarji għoljin ta' l-OTE hija konformi mal-htieġa tan-neċessità għaliex tippermetti lill-OTE li tirruttura l-operazzjonijiet tagħha b'mod simili għal dawk ta' kumpanija privata mingħajr ma jkollha tkun responsabbli għall-ispejjeż addizzjonali li jirriżultaw mill-perjodu ta' qabel il-liberalizzazzjoni.
- (ċ) *Proporzjonalità*
- (118) Il-kontribuzzjoni ta' l-Istat tikkumpensa lill-OTE biss għall-ispejjeż tal-permanenza u s-salarji għoljin li ġejjin mis-snin nozzjonali addizzjonali li huma rikonoxxuti lill-impjegati li jkun laħqu l-età obbligatorja ta' l-irtirar mill-2005 sa l-2012. Partikolarment, l-Istat Grieg ma jintervjenix biex jiffinanzja r-responsabbiltajiet ta' pensjonijiet eżistenti ta' l-OTE jew biex ikopri kwalunkwe tip ta' deficit tal-pensjoni li kellu jittiehed mill-kumpanija. L-OTE hallset bis-shiħ il-kontribuzzjonijiet passati ta' l-impjegati tagħha rigward it-TAP-OTE u qed thallas ukoll l-ispejjeż kollha tal-VRS, sad-data effettiva ta' l-implimentazzjoni tal-VRS bl-eċċezzjoni ta' l-ispejjeż li kumpanija privata ma kienx ikollha ggorr kieku kellha tiehu miżuri simili biex tnaqqas l-ammont tal-haddiema tagħha.
- (119) Għalhekk, l-Istat Grieg qed jittrasferixxi 4 % ta' sehmu f'OTE fil-Fond tal-pensjoni sabiex jiffinanzja l-ispejjeż tal-VRS li jirriżultaw mill-fatt li l-pensjonijiet ta' dawk eliġibbli għall-VRS mhumiex kalkulati abbażi tas-sena tat-tluq reali tagħhom iżda abbażi tas-sena li fiha kienu jirtiraw kieku għażlu li jiehu benefiċċju shiħ mill-istatus ta' permanenza tagħhom. Fi kliem iehor, l-Istat qed essenzjalment jiffinanzja l-pensjonijiet futuri ta' min ihaddem u ta' l-impjegat li jikkorrispondu għas-snin nozzjonali li qed jiġu rikonoxxuti lil dawk li qed jibbenefikaw mill-offerta tal-VRS.
- (120) Il-kontribuzzjoni ta' l-Istat għandha wkoll tkun evalwata fil-kuntest tal-ftehim usa' mil-huq mit-tmexxija ta' l-OTE u l-impjegati tagħha, fejn bi skambju għall-inċentivi ġenerużi mogħtija għal irtirar kmieni, l-impjegati ta' l-OTE qablu li jitnehha l-istatus ta' impjieg permanenti għal impjegati ġodda. Kieku l-istatus ta' impjieg ta' l-impjegati futuri ta' l-OTE baqa' mhux mibdul, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat ma kien ikollha l-ebda effett fuq il-vijabbiltà fuq medda ta' żmien twil tal-kumpanija għaliex l-impjegati futuri kienu jinnewtralizzaw kwalunkwe tnehhija ta' spejjeż fuq medda ta' żmien qasir li l-OTE kienet tikseb permezz tal-VRS.
- (121) Il-karattru proporzjonali ta' l-għajjnuna in kwistjoni jiddependi wkoll fuq li jkun l-ewwel aċċertat li (a) l-awtoritajiet Griegi ikkwantifikaw adegwament l-ispejjeż addizzjonali li l-OTE jkollha ggorr minhabba l-permanenza u s-salarji fissi għoljin tal-persunal li jiehu vantaġġ mill-offerta tal-VRS, u (b) li l-kontribuzzjoni ta' l-Istat ma tagħtix kumpens żejjed lill-OTE.

<sup>(48)</sup> Ara fuq, nota 20 ta' qiegħ il-paġna.

<sup>(49)</sup> Għandha ssir referenza wkoll għad-deċiżjoni tal-Kummissjoni fil-Każ ta' l-EDF (ara fuq, nota 16 ta' qiegħ il-paġna). Fl-EDF, il-Kummissjoni ddikjarat kompatibbli miżura li biha Franza rrilaxxat intrapriżi fis-setturi Franciżi ta' l-elettriku u tal-gass mill-hlas ta' xi whud mid-drittijiet tal-pensjoni speċifiċi li l-impjegati kienu akkwistaw fil-passat, fi żmien meta l-kumpaniji kienu qed joperaw taht monopolju legali. Il-Kummissjoni kkunsidrat li f'dak iż-żmien il-kumpaniji kienu protetti minn kwalunkwe kompetizzjoni intra-industrijali u għalhekk setghu jgorr d-drittijiet oghla tal-pensjoni mingħajr ma jsofru kwalunkwe żvantaġġ ekonomiku sinifikanti. Il-Kummissjoni għarfet, li dawn ir-"responsabbiltajiet ta' l-imghoddi" irrappreżentaw diffikultà sinifikanti għal dawn l-intrapriżi, ladarba kienu qed joperaw f'kompetizzjoni ma' intrapriżi oħrajn ta' l-elettriku u l-gass li ma kellhomx iġorru spejjeż simili mill-imghoddi (para. 143 tad-Deciżjoni). Il-Kummissjoni qieset l-għajjnuna mogħtija "bil-hsieb ta' tali reorganizzazzjoni settorjali" bhala neċessarja u proporzjonali fuq il-bażi li l-aspetti l-oħrajn tar-riforma settorjali ma kinux jinvolvu għajjnuna mill-Istat (par. 146 tad-Deciżjoni). Għalkemm fil-każ preżenti, l-Istat Grieg ma jikkompensax lill-OTE għal responsabbiltajiet ta' l-imghoddi fir-rigward tal-pensjonijiet u l-miżura lanqas m'hija mmirata lejn riorganizzazzjoni settorjali usa', il-principji stabbiliti fl-EDF huma applikabbli b'analogija.

## (i) L-ispejjeż addizzjonali ta' l-OTE

- (122) Abbazi ta' l-informazzjoni dettaljata pprezentata mill-awtoritajiet Griegi, l-ispejjeż nominali tal-VRS, kif iċċertifikat minn KPMG skond id-Dikjarazzjonijiet Finanzjarji ta' l-IFRS iċċertifikati ta' l-OTE għall-2005, huma ta' EUR 1 161,8 miljun.
- (123) Skond l-istudju mwettaq mis-CRA International (ara l-paragrafu 65), l-NPV tal-VRS huwa ta' EUR 1 086,2 miljun. Meta jitqiesu l-benefiċċji fiskali għall-OTE li jirriżultaw mit-tnaqqis li għandu jsir għall-finijiet tat-taxxa korporattiva, is-CRA stmat l-NPV ta' wara t-taxxa tal-VRS fl-ammont ta' EUR 784,3 miljun.
- (124) Is-CRA International ibbażat il-kalkoli tagħha ta' l-NPV fuq rata ta' skont ta' 3 % li tikkorrispondi għar-ritorn tat-titoli helsin mir-riskju. Dan l-approċċ jikkontrasta mas-sottomissjonijiet ta' Novembru 2005 ta' l-awtoritajiet Griegi li kienu bbażati fuq il-WACC ta' l-OTE stmat bħala 7,8 %. Is-CRA International ma tiċhadx li l-WACC tista' tintuża bħala rata ta' skont. Hija tikkunsidra, madankollu, li jekk huwa minnu li l-użu tal-WACC jirrifletti r-riskju tas-soltu li kumpanija tkun esposta għalih waqt l-eżerċizzju tan-negozju tagħha, fil-każ preżenti l-hlas tas-salarji u l-pensjonijiet ta' l-impjegati ta' l-OTE huwa hieles minn kwalunkwe incertezza għaliex is-salarji jsegwu skala tas-salarji stretta u r-reviżjoni annwali tagħhom 'il fuq mhijiex korrellata mal-prestazzjoni ekonomika ta' l-OTE nnifisha. Madankollu, għall-finijiet ta' komplettezza, is-CRA International ikkalkulat ukoll l-NPV tal-VRS b'referenza għall-WACC ta' l-OTE u tikkonkludi li l-NPV tal-VRS huwa ta' EUR 704,8 miljun.
- (125) Il-Kummissjoni tikkunsidra li valutazzjoni bbażata fuq il-WACC ta' l-OTE (7,8 %) hija konformi mal-prattici ġenerali f'dan il-qasam (kif hu rikonoxxut ukoll mis-CRA International innifisha) u konformi wkoll mas-sottomissjonijiet ta' qabel ta' l-awtoritajiet Griegi. Għalhekk, l-NPV tal-VRS għandu jkun ta' EUR 704,8 miljun.
- (126) Fuq is-suppożizzjoni li l-OTE ser tipprovdni pakkett ta' rtirar kmieni ekwivalenti għal 150 % tar-rekwiżit legali għal *redundancy*, iżda b'salarji privati (jiġifieri 33 % inqas minn dawka ta' l-OTE), is-CRA International tikkonkludi li l-NPV ta' tali skema jkun ta' EUR 314,4 miljun. Minn hemm isegwi li l-piż addizzjonali fuq l-OTE huwa ta' EUR 390,4 miljun (EUR 704,8 – EUR 314,4 = EUR 390,4).
- (127) Fil-ftuh ta' l-investigazzjoni formali, il-Kummissjoni staq-siet lill-awtoritajiet Griegi biex jagħtu prova tal-propożizzjoni li l-kumpaniji privati kienu joffru pakketti ta' *redundancy* ekwivalenti għal 150 % tar-rekwiżiti legali minimi. L-awtoritajiet Griegi ipprezentaw ir-Rapport tal-Hay Group (ara l-paragrafu 61) skond liema, għalkemm ma kien hemm ebda tip ta' VRS fl-UE komparabbli ma'

dak ta' l-OTE, ibbażat fuq intervisti u informazzjoni miġbura minn 40 kumpanija li qed joperaw fil-Greċja, bħala medja, il-pakkett ta' *redundancy* offrut minn kumpaniji privati lil impjegati bejn 51 u 62 sena (l-età tal-maġġoranza ta' l-impjegati ta' l-OTE li qed jipparteċipaw fil-VRS) huwa ugwali għal 150 % tar-rekwiżit legali minimu. Wara li eżaminat l-informazzjoni rilevanti pprezentata mill-awtoritajiet Griegi, il-Kummissjoni m'għandha l-ebda raġuni biex tiddubita dwar il-validità tas-sejbiet tal-Rapport Hay.

- (128) Għalhekk, il-kalkolu mis-CRA International tal-piż addizzjonali ta' l-OTE (EUR 390,4 miljun) ibbażat fuq il-multiplikatur ta' 1,5 suġġerit mir-rapport Hay għandu jkun aċċettat bħala wiehed li għandu bażi tajba.
- (129) Il-mistoqsja li jmiss tiġi indirizzata hija jekk il-kontribuzzjoni ta' l-Istat Grieg taqbiżx il-"piż" addizzjonali għall-OTE stmat bħala EUR 390,4 miljun.
- (ii) Il-valur tal-kontribuzzjoni ta' l-Istat Grieg
- (130) Skond l-Artikolu 74(4)(a) tal-Liġi Nru 3371/2005, l-awtoritajiet Griegi jikkontribwixxu 4 % tal-kapital ta' l-ishma ta' l-OTE lit-TAP-OTE. Il-valur tal-kontribuzzjoni ta' l-Istat tal-Greċja lill-VRS jinħadem billi n-numru totali ta' l-ishma ta' l-OTE (490 582 879) jiġi mmultiplikat b'4 % u bil-prezz ta' l-għeluq ta' l-ishma ta' l-OTE, kif ikkwotat fil-Borża ta' Atena<sup>(50)</sup>.
- (131) Fid-data tal-pubblikazzjoni tal-Liġi Nru 3371/2005 (14 ta' Lulju 2005), il-prezz ta' l-għeluq ta' sehem ta' l-OTE kien EUR 16,35. F'dik id-data, il-kontribuzzjoni ta' l-Istat kkorrispondiet għal madwar EUR 315-il miljun. Sa minn dak inhar, il-prezz ta' sehem ta' l-OTE żdied gradwalment, u kien iwarja bejn EUR 23 f'nofs jannar ta' l-2007, għal EUR 21 fis-27 ta' Frar 2007. Għalhekk, fis-27 ta' Frar 2007, il-valur ta' l-ishma ta' 4 % miżmuma mill-Istat Grieg fl-OTE kien ta' madwar EUR 410 089 618.
- (132) Il-valur tal-kontribuzzjoni ta' l-Istat Grieg f'dik id-data kien aktar mill-ammont li jkkorrispondi għall-piż addizzjonali ta' l-OTE (EUR 390,4 miljun).
- (133) Fir-risposta tagħhom għall-ftuh ta' l-investigazzjoni formali, meta tiġi kkunsidrata l-impossibbiltà li jkun previst il-prezz ta' l-għeluq futur ta' sehem ta' l-OTE, l-awtoritajiet Griegi ikkomettew ruhhom formalment li jirrevokaw il-Liġi Nru 3371/2005 jekk il-valur ta' l-ishma ta' 4 % kellu jaqbeż l-ammont ta' EUR 390,4 miljun fil-jum tat-trasferiment tiegħu lill-Fond tal-Pensjoni u li jieħdu kwalunkwe miżura meħtieġa oħra biex jiżguraw li l-valur ta' l-ishma li għandhom jiġu trasferiti lit-TAP-OTE ma jaqbiżx it-EUR 390,4 miljun.

(50) Jiġifieri,  $19\,623\,315,16 \times$  prezz ta' sehem ta' l-OTE.



(134) Għaldaqstant il-valutazzjoni tal-Kummissjoni fil-każ preżenti hija bbażata fuq l-impenn mogħti mill-Greċja li l-kontribuzzjoni prevista tagħha lit-TAP-OTE mhux ser taqbeż l-ammont ta' EUR 390,4 miljun li jikkorrispondu għall-ispejjeż addizzjonali tal-VRS għall-OTE, u li, jekk meħtieġ, hija għandha wkoll tirrevoka l-Liġi Nru 3371/2005.

### 1. Vantaġġi oħrajn

(135) Fil-ftuh ta' l-investigazzjoni formali l-Kummissjoni ddikjarat li l-ispejjeż addizzjonali li l-OTE għorr minhabba l-istatus speċjali ta' l-impjegati tagħha ma jkunx neccessarjament jiġġustifika l-kontribuzzjoni ta' l-Istat jekk ikun ikkunsidrat li l-OTE setgħet ibbenefikat (jew tista' tkompli tagħmel dan) minn vantaġġi oħrajn li jinnewtralizzaw in-nefqa fuq il-VRS (ara paragrafu 47). Tali vantaġġi jistgħu jirriżultaw mill-istatus ta' l-impjegat speċifiku ta' l-impjegati ta' l-OTE, b'mod ġenerali, jew interventi speċifiċi, li jnaqqsu l-ispejjeż tax-xogħol ta' l-OTE għal taħt l-ispejjeż tax-xogħol ta' kumpaniji soġġetti għal-liġijiet tax-xogħol ġeneralment applikabbli (bħall-eżenzjoni minn hlasijiet ta' qgħad jew helsien mill-obbligi ta' pensjonijiet). L-OTE tista' wkoll takkwista benefiċċji li ġejjin mill-pożizzjoni monopolistika preċedenti tagħha li jikkumpensaw l-iżvantaġġi riżultanti mill-ispejjeż żejda tal-VRS (partikolarment rigward in-netwerk fiss tat-telekomunikazzjoni).

#### (a) vantaġġi relatati mal-liġi tax-xogħol

(136) Il-Kummissjoni issa tikkunsidra li l-valutazzjoni ta' kompatibbiltà skond l-Artikolu 87(3)(ċ) ta' mizuri li jimmiraw li jikkumpensaw lil kumpanija li kellha monopolju għall-ispejjeż addizzjonali li ġejjin minn perjodu meta l-kumpanija kkonċernata operat taħt reġim monopolistiku għandu jkun limitat għal eżami ta' jekk din ta' l-aħħar ibbenefikatx, jew hijiex qed tkompli tibbenfika, minn vantaġġi oħrajn ta' natura simili (bhal, fil-każ preżenti, vantaġġi oħrajn relatati mal-leġiżlazzjoni tax-xogħol li minnhom l-OTE tibbenfika) li jistgħu jinnewtralizzaw l-ispejjeż in kwistjoni.

(137) F'dan ir-rigward, il-rapport ikkummissjonat mill-Istat Grieg, tal-professur Levantis jikkonkludi li l-OTE ma tibbenfika minn ebda tip ta' vantaġġ relatat max-xogħol, u li rigward il-kumpliment, l-OTE hija soġġetta għall-qafas ġenerali tal-liġi tax-xogħol bhal kull kumpanija pubblika oħra b'responsabbiltà limitata. Barra minn hekk, kif mitlub mill-Kummissjoni fil-ftuh ta' l-investigazzjoni formali, l-awtoritajiet Griegi ikkonfermaw ukoll li l-OTE, bhal kull min ihaddem fil-Greċja, hija soġġetta għall-hlas ta' kontribuzzjonijiet tal-qgħad skond il-leġiżlazzjoni applikabbli tas-sigurtà soċjali.

(138) Fil-ftuh ta' l-investigazzjoni formali, il-Kummissjoni staqsiet ukoll jekk fil-passat l-OTE bbenefikatx minn helsien mir-responsabbiltajiet ta' pensjonijiet tagħha. Skond l-

informazzjoni ppreżentata mill-awtoritajiet Griegi, l-OTE qatt ma kienet eżentata jew meħlusa mill-obbligi tagħha relatati mal-pensjonijiet bħala entità li thaddem<sup>(51)</sup>.

#### (b) Vantaġġi marbutin mal-kompetizzjoni

(139) Il-Kummissjoni tikkunsidra li l-kwistjoni dwar jekk għandhomx ukoll ikunu kkunsidrati vantaġġi oħrajn li ġejjin mill-pożizzjoni monopolistika preċedenti ta' l-impriża involuta tiddependi, essenzjalment, fuq jekk is-suq rilevanti kienx liberalizzat għal kollox fis-sens li jeżisti qafas legali jew regolatorju adatt biex jiżgura li l-kumpaniji li kellhom monopolju m'għadhomx igawdu xi privileġġi jew drittijiet esklussivi jew speċjali, u li d-distorsjonijiet attwali jew probabbli għall-kompetizzjoni jistgħu jkunu ffaċċjati effettivament taħt ir-rimedji regolatorji *ex ante* disponibbli u/jew taħt l-infurzar *ex post* tad-dispożizzjonijiet tal-liġi tal-kompetizzjoni rilevanti.

(140) F'dan ir-rigward, is-sottomissjonijiet mill-parti terza ffokaw essenzjalment fuq l-impjgħa antikompetittiva allegata ta' l-OTE fis-suq tat-telefonija tal-vuċi fissa u n-nuqqasijiet allegati ta' l-NRA li twettaq id-dmirijiet regolatorji tagħha.

(141) Il-Kummissjoni tinnotta li skond l-Artikoli 7 u 13 tad-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2002/21/KE tas-7 ta' Marzu 2002, dwar il-qafas regolatorju komuni għal netwerks u servizzi tal-komunikazzjoni elettronika (Direttiva Qafas)<sup>(52)</sup> l-NRA diġà nnominat lill-OTE bħala li għandha qawwa sinifikanti tas-suq fis-swieq kollha tat-telefonija fissa li huma inkluzi fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-swieq rilevanti. Bħala riżultat, l-OTE bħalissa hija soġġetta għal sett ta' rimedji regolatorji integrati *ex ante* kemm fil-livell tal-bejgħ bl-ingrossa kif ukoll fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. B'mod partikolari, l-OTE bħalissa hija obbligata li ttiprovdi lil partijiet terzi: (a) aċċess bl-ingrossa għan-netwerk fiss tagħha, (b) selezzjoni tat-trasportatur u pre-selezzjoni tat-trasportatur, (ċ) servizzi ta' tranżitu u sett shiħ ta' servizzi tan-netwerk skond il-prinċipji tal-gustizzja, raġonevolezza u puntwalità. Bħala operatur

<sup>(51)</sup> Għall-kuntrarju, f'serje ta' atti leġiżlattivi bejn l-1994 u l-2001 (Liġijiet 2257/1994, 2768/1999, 2843/2000, 2873/2000 u 2937/2001) l-Istat Grieg talab lill-OTE biex tagħmel ċerti pagamenti ad hoc (massimi) lit-TAP-OTE sabiex bihom ikopri d-defiċit operattiv tal-fond tal-pensjoni. B'mod partikolari, fl-2001 l-OTE kienet obbligata bil-liġi biex thallas ammont ta' somma globali ta' 120 biljun GRD (madwar 4 miljun euro) biex tkopri d-defiċit ikkalkulat ta' TAP-OTE għas-snin 2002-2011. Meta wiehed jikkunsidra li l-OTE ma kellha l-ebda obbligu li tassigura l-vijabilità ta' TAP-OTE, dawn il-pagamenti saru b'żieda ma', u 'il fuq u lil hinn dawk li l-OTE, bħala entità li thaddem, hija mitluba li tagħmel għal skopijiet tal-pjan tal-pensjoni.

<sup>(52)</sup> ĠU L 108 ta' l-24.4.2002, p. 33.

b'qawwa sinifikanti tas-suq fis-suq tal-linji fissi, l-OTE għandha wkoll l-obbligu ta' ma tiddiskrimax, l-obbligu tat-trasparenza, tas-separazzjoni tal-kontabilità u tal-verifika finanzjarja u hija soġġetta għal obbligu ta' kontroll tal-prezzijiet u ta' kontabilità ta' l-ispejjeż ibbażata fuq spejjeż inkrementali medji għat-tul abbażi ta' l-ispejjeż kurrenti ta' l-assi<sup>(53)</sup>. Dawn ir-rimedji jinsabu wkoll fir-regolament tas-swieq tal-linji mikrijin<sup>(54)</sup> u s-suq għall-aċċess *broadband* bl-ingrossa<sup>(55)</sup>. Barra minn dan, l-NRA imponiet fuq l-OTE prezzijiet ta' "*local loop unbundling*" (LLU) li bħalissa huma l-aktar baxxi fl-UE.

- (142) Ġeneralment, id-diversi obbligi ta' kontabilità ta' l-ispejjeż u tas-separazzjoni tal-kontabilità imposti fuq l-OTE għandhom l-għan li jiżguraw li l-OTE bħala kumpanija li qabel kellha monopolju ma tkunx tista' takkwista vantaġġ li jista' jdgħajef jew johloq distorsjoni għall-kompetizzjoni fis-suq<sup>(56)</sup>.
- (143) Il-Kummissjoni tinnota wkoll li l-NRA, sa mill-ftuh ta' l-investigazzjoni formali, ħadet ukoll numru ta' miżuri *ex post* kontra l-OTE li minhabba ksur tal-qafas regolatur eżistenti jew tad-dispożizzjonijiet tal-liġi tal-kompetizzjoni<sup>(57)</sup>.
- (144) Fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet kollha ta' hawn fuq, jidher ċar li l-qafas regolatorju settorjali eżistenti diġà jassigura fil-parti l-kbira li s-suq tal-komunikazzjoni elettronika

jahdem sewwa u li m'hemm ebda vantaġġ għall-OTE li jirriżulta mill-pożizzjoni monopolistika preċedenti tagħha li m'huwiex trattat mill-imsemmi qafas, u li fi kwalunkwe każ, ebda tali vantaġġ kwantifikabbli ma nstab mill-Kummissjoni jew kien indikat minn parti terza.

(ċ) *Eżenzjoni ta' l-OTE mit-taxxa tar-reklamar*

- (145) Il-parti terza saħqet li l-OTE kienet eżentata mill-hlas tat-taxxa tar-reklamar li kumpaniji oħra għandhom ihallsu għal kull reklam li jagħmlu fuq kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni. Il-Kummissjoni tikkunsidra li fil-prinċipju dawn il-miżuri għandhom jiġu eżaminati separatament u mhux fil-kuntest ta' din il-proċedura. Il-Kummissjoni hija sodisfatta li fi kwalunkwe każ l-eżenzjoni msemmija ma pprokurat l-ebda vantaġġ lill-OTE<sup>(58)</sup>.

## 2. Rimarki ta' konklużjoni

- (146) Minn dak li ntqal isegwi li l-kontribuzzjoni ppjanata ta' l-Istat tal-Greċja għall-ispejjeż tal-VRS ta' l-OTE, sakemm ma taqbiżx il-piż addizzjonali impost fuq l-OTE dovut għall-ispejjeż ta' l-istatus ta' permanenza u s-salarji għoljin ta' l-impjegati tagħha, ikkalkulata li tammonta għal EUR 390 miljun, hija għajnuna li ssegwi għan ta' interess komuni b'mod necessarju u proporzjonali mingħajr ma taffettwa hazin il-kondizzjonijiet tal-kummerċ. Għalhekk, din hija kompatibbli ma' l-Artikolu 87(3)(ċ) tat-Trattat.

## VIII. KONKLUŻJONI

- (147) Għandu jkun enfasizzat li din id-deċiżjoni tfasslet abbażi ta' l-impenn esplicitu mogħti mill-awtoritajiet Griegi li huma se jirrevokaw il-Liġi Nru 3371/2005, jekk fid-data tat-trasferiment ta' l-ishma tagħhom ta' 4 % fl-OTE għat-TAP-OTE, il-valur ta' l-ishma hekk ittrasferiti jeċċedi l-ispejjeż addizzjonali tal-VRS ta' l-OTE kif verifikat u aċċettat mill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għaldaqstant waslet għall-konklużjoni li l-ispejjeż addizzjonali tal-VRS ta' l-OTE, minhabba l-istatus ta' impjegat għall-ghomor u s-salarji fissi għoljin gawduti mill-persunal tagħha jammontaw għal EUR 390,4 miljun.

<sup>(53)</sup> Ara d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni (Ebda kummenti), każ EL/2006/0493 oriġini tas-sejha minn netwerk pubbliku tat-telefonija previst f'lokazzjoni fissa, każ EL/2006/0494: oriġini tas-sejha fuq netwerks pubbliċi individwali tat-telefonija previsti f'lokazzjoni fissa, u Każ EL/2006/0495: servizzi ta' transitu fin-netwerk pubbliku fiss tat-telefonija. [http://circa.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/library?l=/el/da/adopted\\_measures&vm=detailed&sb=Title](http://circa.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/library?l=/el/da/adopted_measures&vm=detailed&sb=Title)

<sup>(54)</sup> Deċiżjoni tal-Kummissjoni (Ebda kummenti) każ EL/2006/0372: aċċess *broadband* bl-ingrossa fil-Greċja.

<sup>(55)</sup> Deċiżjoni tal-Kummissjoni (Ebda kummenti) każ EL/2006/0491: is-sett minimu ta' linji mikrijin fil-Greċja.

<sup>(56)</sup> Skond l-Artikolu 7.3 tad-Direttiva 2002/21/KE, il-Kummissjoni eżaminat ukoll id-deċiżjonijiet u r-rimedji msemmijin hawn fuq imposti mill-NRA fuq l-OTE u ma esprimiet l-ebda dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħhom mal-liġi Komunitarja u partikolarment ma' l-oġġettivi msemmijin fl-Artikolu 8(2)(b) tad-Direttiva Qafas, li fosthom hemm l-obbligu ta' l-NRA li jiżguraw permezz tas-setgħat deċiżjonali tagħhom li "mhemm ebda distorsjoni jew restrizzjoni għall-kompetizzjoni fis-suq tal-komunikazzjoni elettronika".

<sup>(57)</sup> Fid-29 ta' Novembru 2006 l-NRA imponiet multa totali ta' 3 miljun ewro fuq l-OTE, jiġifieri EUR 1 miljun għall-ksur tal-qafas regolatorju eżistenti (l-għażla minn qabel tal-*carrier*), u 2 miljun ewro għall-abbuż tal-pożizzjoni dominanti minhabba r-rifjut li jiġi pprovdut aċċess għan-netwerk, l-użu tal-qawwa fis-suq u l-abbuż tar-relazzjoni ta' dipendenza ekonomika. Finalment, f'Marzu 2007, bħala parti mill-proċeduri interim, l-NRA harġet żewġ ordnijiet interim wara petizzjoni pprezentata minn ċerti fornituri alternattivi li l-OTE heddet li taqta' l-interkonnnessjoni tagħhom, billi invokat il-fatt li dawn il-fornituri allegatament kellhom djun kbar pendenti magħha. Bħalissa, din l-ordni tipprojbixxi lill-OTE milli twaqqaf l-interkonnnessjoni sakemm l-NRA tiddeċiedi jekk il-klejn magħmula mill-OTE jistgħux jingiebu fi proċedura ta' riżoluzzjoni ta' kwistjoni f'konformità mal-qafas regolatorju eżistenti. Ara l-istqarrija uffiċjali mahruġa mill-EETT fit-2 ta' Marzu 2007

<sup>(58)</sup> Kif ikkonfermaw l-awtoritajiet Griegi, jekk huwa minnu li fil-passat, l-OTE ma hallsix l-imsemmija taxxa, hija dejjem kienet fl-istess pożizzjoni bħall-kompetituri tagħha, peress li l-ebda fornitur iehor ta' servizz ta' telekomunikazzjoni ma kien obligat ihallas l-imsemmija taxxa skond il-liġi Griega. Skond l-artikolu 2 ta' l-Artikolu tal-Liġi Nru 1264/1982, l-intrapriżi jew l-utilitajiet ta' natura pubblika kienu eżentati mill-hlas tat-taxxa fuq ir-reklamar. Fl-2005, il-Qorti Amministrattiva tal-Prim'Istanza (Deċiżjoni Nru. 9564/2005), iddeċidiet li l-kuncetti ta' "servizz pubbliku" u "utilitajiet" kif deskritti fil-Liġi Nru 1264/1982 għandhom jiġu interpretati li jfissru li kwalunkwe operatur licenzjat tat-telecoms li jipprovi servizzi ta' telekomunikazzjoni huwa eliġibbli għall-eżenzjoni mill-imsemmija taxxa fuq ir-reklamar indipendentement mill-istatus tiegħu bħala kumpanija pubblika jew privata. Konsegwentement, din l-eżenzjoni ma għaddiet l-ebda vantaġġ lill-OTE fuq il-kompetituri tagħha.

(148) Abbażi ta' l-impenn moghti hawn fuq, il-Kummissjoni ssib li l-miżura eżaminata flimkien mal-kazistika relatata, inkluż is-sentenza *Combust*, tista' titqies bhala għajjnuna. Madankollu, il-kwistjoni m'għandhiex għalfejn tiġi segwita aktar peress li, anke jekk il-miżura hija evalwata bhala għajjnuna, din hija fi kwalunkwe każ kompatibbli mas-suq komuni skond l-Artikolu 87(3)(ċ) tat-Trattat.

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

*Artikolu 1*

L-4 % ta' ishma fl-OTE li l-Istat Grieg qed jippjana li jittrasferixxi lit-TAP-OTE, kemm-il darba l-valur tagħhom ma jeċċedix, fil-jum tat-trasferiment, l-ammont ta' EUR 390,4 miljun, jikkostitwixxu għajjnuna li hija kompatibbli mas-suq komuni fit-tifsira ta' l-Artikolu 87 (3) (ċ).

Jekk il-valur ta' l-4 % ta' ishma fl-OTE li l-Istat Grieg qed jippjana li jittrasferixxi lit-TAP-OTE jeċċedi fid-data tat-trasferiment l-ammont ta' EUR 390,4 miljun, il-Greċja għandha tiegħu l-miżuri kollha meħtieġa biex tiżgura li TAP-OTE ma tirċievi ebda ammont li jaqbeż it-EUR 390,4 miljun.

*Artikolu 2*

Din id-Deciżjoni hija indirizzata lill-Greċja.

Magħmula fi Brussell, 10 ta' Mejju 2007.

*Għall-Kummissjoni*

Neelie KROES

*Membru tal-Kummissjoni*